

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

**детального плану території
орієнтовною площею 2,000 га, розташованої за межами населених
пунктів, в межах території Олександрівської селищної ради
Вознесенського району Миколаївської області, для розміщення
виробничої бази для будівництва та обслуговування автомобільних доріг
загального користування**

Миколаїв 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	3
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	5
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	29
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	30
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	43
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років	

відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	46
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	48
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	57
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	59
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	61
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	61

ВСТУП

Стратегічна екологічна оцінка – процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», який набрав чинності від 12.10.2018 року.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля (флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій, та об'єктів), безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання

екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Етапами стратегічної екологічної оцінки є: визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки; складання звіту про стратегічну екологічну оцінку; проведення громадського обговорення та консультацій; врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій; інформування про затвердження документа державного планування; моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Вид документа державного планування – Детальний план території земельної ділянки орієнтовною площею 2,0000 га, розташованої за межами населених пунктів, в межах території Олександрівської селищної ради Вознесенського району Миколаївської області, для розміщення виробничої бази для будівництва та обслуговування автомобільних доріг загального користування.

Цілі детального плану – визначення планувальної організації, функціонального призначення, просторової композиції та параметрів забудови, а також ландшафтної організації території земельної ділянки з цільовим призначення «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості», яка в наступному планується використовуватись для розміщення бетонно-змішувального вузла.

На земельній ділянці передбачається розміщення бетонно-змішувального вузла, локальних очисних споруд, трансформаторної підстанції, ремонтної естакади, складського приміщення, відкритих майданчиків для зберігання сировини, адміністративної й побутової

тимчасових споруд (уніфікованих будівель (модулей) з металевих конструкцій), стоянки технологічного транспорту, пожежних резервуарів, резервуару запасу води, складу паливно-мастильних матеріалів.

Бетонозмішувальний вузол – вузол з виробництва бетонних сумішей різних класів і марок. Широко використовується для роботи з віддаленими об'єктами, при будівництві доріг, мостів і інших споруд. Виробнича потужність становить 160 т/год.

Бетонні вузли складаються з наступних основних частин:

- ємність для зберігання хімічних добавок і основних складових компонентів бетону. Вона додатково комплектується дозаторами і спеціальними тензометричними датчиками;
- бункер змішувача, головною функцією якого є приготування розчину;
- ємність з запасом води і фільтраційною системою;
- пульт управління роботою всіх основних частин і виконавчих механізмів бетонного вузла;
- транспортний модуль одного з наступних типів: грейферний, конвеєрний або скіповий підйомник;
- резервуари, де проводять зберігання сухих компонентів;
- вібраційні модулі.

В якості додаткової комплектації бетонний вузол може мати широкий перелік засобів автоматизації.

Сировина для виробництва доставляється на промисловий майданчик вантажним автотранспортом по існуючим асфальтним дорогам.

Зберігання сипучої сировини передбачено на складі сипучих матеріалів та в 2 бункерах мінеральної сировини (цементу) обсягом 32,5 м³.

Пилогазоочисне обладнання встановлюється на вибір: рукавні фільтри (сухий метод очищення) або комбіновані методи: сухий (циклони) та мокрий (скрубер "Вентурі").

Готова бетонна суміш відвантажується споживачу в автотранспорт.

Архітектурно-планувальне рішення території дозволяє створити оптимальні умови для розміщення всіх споруд комплексу.

Проект детального плану розроблений відповідно до схеми планування території (частини території) району та/або області з урахуванням державних вимог та інтересів територіальної громади на основі затверджених генпланів та іншої містобудівної й кадастрової документації згідно чинного законодавства та містить принципові рішення щодо функціонального зонування території, інженерної підготовки та захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони довкілля та історико-культурної спадщини.

Затверджений детальний план дозволяє визначити вихідні дані для:

- розробки проекту землеустрою щодо впорядкування території;
- розробки проекту відведення земельної ділянки;
- розробки проектів інженерних мереж і споруд;
- розробки проектів будинків та споруд різного цільового призначення;

- визначення та уточнення містобудівних умов та обмежень тощо.

Компоненти довкілля, потенційні наслідки для яких оцінювалися в рамках стратегічної екологічної оцінки детального плану земельної ділянки, відповідно до нормативних вимог класифіковані наступним чином:

- геологічне середовище та ґрунти;
- стан земель з точки зору розвитку екзогенних геологічних процесів (ЕГП);
- поводження з відходами виробництва та споживання;
- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- природно-заповідний фонд та біорізноманіття (включаючи рослини та тварини);
- охорона здоров'я;
- природна та історико-культурна спадщина.

Також, було розглянуто взаємодію поміж цими компонентами довкілля з урахуванням часових рамок і потенційних наслідків.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень

Розглядаема земельна ділянка розташована на території Олександрівської сільської ради Вознесенського району Миколаївської області (за межами населеного пункту с. Трикратне).

Вознесенський район розташований у центральній частині Миколаївської області. Як адміністративно-територіальна одиниця існує з 1923 року. На заході межує з Доманівським, на півночі з Арбузинським та Братським, на північному сході з Єланецьким, на сході та південному сході з Новоодеським, на півдні з Веселинівським районами. Площа — 1391,9 км², що становить 6 % території області. Місто Вознесенськ розташоване за 90 км від обласного центру.

Вознесенський район – є важливим транспортним центром півдня України: потужний транспортний вузол, який з'єднує залізничні та автомобільні шляхи. Через район проходять залізничні шляхи, які сполучені між собою залізничним вузлом в м. Вознесенськ, що забезпечує рух поїздів за такими маршрутами: Одеса – Москва, Одеса – Дніпропетровськ, Одеса – Луганськ, Одеса – Харків, Одеса - Помічна та інші.

Протяжність мережі автомобільних доріг загальнодержавного і місцевого значення - 695,5 км, в тому числі автомобільні шляхи загального користування – 286,6 км. Через територію району проходить автомобільна дорога державного значення Ульяновка – Миколаїв– М-23.

Основні напрями розвитку району полягають у виробництві товарів народного споживання, продовольчих і непродовольчих товарів. Серед промислових підприємств району основного кола 31 % — це підприємства добувної промисловості, 69 % - переробної промисловості.

Основні річки - Південний Буг, Мертвовод, Арбузинка, Гнилий Єланець. На території району розташований регіональний ландшафтний парк «Гранітно-Степове Побужжя».

Село Трикратне входить до складу Олександрівської селищної об'єднаної територіальної громади — об'єднана територіальна громада в Україні, у Вознесенському районі Миколаївської області. Адміністративний центр — смт. Олександрівка. Площа громади — 288,45 км², населення — 9355 мешканців (2018). Утворена 13 липня 2016 року шляхом об'єднання Олександрівської селищної ради та Воронівської, Трикратівської сільських рад Вознесенського району. До складу громади входять 1 смт (Олександрівка) і 7 сіл: Актове, Веселий Роздол, Вільний Яр, Воронівка, Зоря, Трикрати, Трикратне.

Природно-географічний потенціал

Вознесенський район у геоморфологічному відношенні лежить у межах Причорноморської низовини в Північному Причорномор'ї, в басейні річки Південний Буг. Територія являє собою низинну рівнину з малопомітним похилом на південь, яка в тектонічному відношенні відповідає північному схилу Причорноморської западини, котра поступово знижується з півночі на південь до Чорного моря. Південна частина району належить до Причорноморської низини, північна займає відроги Правобережного Придніпровського плато, які мають максимальні абсолютні відмітки поверхні 180 -120 м, знижуючись в південному напрямку.

Територія району в орогідрографічному відношенні знаходиться в межах рівнини, поверхня якої розчленована досить глибокою долиною р. Південний Буг і долинами річок Мертвовод, Гнилий Єланець, Громоклія, Арбузинка, а також густою мережею неглибоких, але довгих балок і ярів.

Територія Вознесенського району складена утвореннями мезокайнозойського віку, які з незначним нахилом до півдня залягають на розмитій поверхні докембрійського кристалічного фундаменту. В геоморфологічному відношенні це слабо розчленована первинно-аккумулятивна рівнина неоген-четвертинного віку з трохи хвилястою поверхнею. Відносно глибоко врізані річкові долини в місцях виходу на денну поверхню кристалічних порід фундаменту створюють стрімкі до прямовисних скелясті стінки урвищ. Особливість геологічної будови району

– завершення активної геологічної діяльності у протерозої і формування платформеного осадового чохла, починаючи з кембрійського часу. Шари осадових порід під малим кутом (практично горизонтально) занурюються на південь; в цьому ж напрямку зростає їх потужність.

Підрозділи, старіші за палеоген, відношення до промисловості будівельних матеріалів не мають.

Неогенові поклади розвинуті повсюди і представлені сарматським, меотичним і понтичним ярусами. Сарматський ярус (N1s) у складі вапняків, глин, мергелів потужністю до 150 м трансгресивно налягає на палеоген і в свою чергу регресивно перекривається меотичним (N1m) ярусом потужністю до 20 м (переважно глини сіро-зелені і строкаті, внизу з прошарками вапняків). Понтичний ярус (N2pn) потужністю 2-40 м представлений перешаруванням пісків, глин і вапняків. Утворення четвертинного часу пухкі, поширенні майже повсюдно і відсутні тільки на схилах скелястих урвищ.

В плейстоцені починається формування сучасного виду рельєфу, в долинах великих рік відкладаються алювіальні товщі і виникають надзаплавні тераси високих рівнів. На схилах балок і в днищах ярів плейстоценові відкладення поступово переходять у голоценові і представлені делювіальними суглинками з прошарками пісків і глин з уламками вапняків, елювіально-делювіальними суглинками потужністю до 15 м з прошарками пісків, глин і алевритів.

Сучасна ланка голоцену (H) розповсюджена у вигляді руслового і старичного алювію потужністю до 5 м та елювіального ґрунтового-рослинного шару (до 1 м). Родовище розташоване на лівій II надзаплавній терасі р. Південний Буг і складено товщею верхньочетвертинних алювіальних пісків сірих, жовтих та брунатих кольорів. Піски підстеляються перешаруванням ранньонеогенових (міоценових) пісків і глин переважно сірозелених, морського походження (меотичний ярус) і перекриваються елювіальним ґрунторослинним шаром сучасного віку.

Розміщення району в межах двох регіональних структур пояснює наявність у ньому підземних вод двох гідрогеологічних регіонів – тріщинних Українського кристалічного щита та артезіанських Причорноморського басейну. Формування підземних вод обумовлено природно-кліматичними факторами, геоморфологічними особливостями і виробничою діяльністю людини. Тріщинна зона Українського щита різноманітна за походженням і ступенем тріщинуватості. Осадова товща, що поступово занурюється в південному напрямку, складається з частого перешарування водовмістких та водонепроникнених горизонтів, невитриманих за площею і потужністю. Усе це приводить до різних умов циркуляції, живлення та розвантаження підземних вод, усі горизонти яких між собою зв'язані гідравлічно. Води безнапорні або слабо напорні.

Основне живлення усіх гідрогеологічних комплексів інфільтраційне атмосферними опадами, а в долинах – ще й за рахунок поверхневих вод.

Площі розвитку річкових терас, схили ерозійних врізів також відносяться до зон інфільтраційного живлення.

В останні часи в зв'язку з активною водогосподарською діяльністю (зрошування, будівництво гідротехнічне та різних інженерних комунікацій) підземні води отримали додаткове джерело живлення. Комплекси підземних вод розрізняються літолого-генетичними, геолого-структурними, хімічними, гідрогеологічними та іншими особливостями. Для району мають значення верхні комплекси – голоценовий, нижньо-верхньочетвертинний, неогеновий та докембрійський.

Голоценовий комплекс алювіальних, алювіально-делювіальних покладів поширений досить широко. Водовмісні породи потужністю до 25,0 м – суглинки, супіски, піски місцями з прошарками щебеню, гравію та гальки – залягають на глибинах 0,5-9,0 м. Водотривкий шар – глини нижньо- або ж дочетвертинного віку. Водозбагаченність залежить від літології і потужності водовмісних порід, але загалом незначна. Мінералізація вод 0,3-2,0 г/дм³ при переважно гідрокарбонатно-кальцієвому складі.

Нижньо-верхньочетвертинний комплекс алювіальних, елювіально-еолово-делювіальних відкладів розповсюджений практично повсюди і за своїми характеристиками схожий з голоценовим при широкому розбігу хімічного складу. Дебіт свердловин коливається у межах 0,04-1,8 м³/год., питомі дебіти 0,01-0,05 л/сек. Питні води цього горизонту широко використовуються для децентралізованого водопостачання.

Неогеновий комплекс відзначається нерівномірністю обводнення при частому перешаруванні водовмісних та водотривких порід. В його складі виділяються води понтичного, меотичного і верхньосарматського горизонтів. Водовмісними породами понтичного горизонту є черепашкові кавернозні вапняки та дрібнозернисті кварцові піски потужністю до 10 м, залягаючі на глибинах до 20 м. Інколи цей горизонт розділений водотривкими глинистими прошарками на 2-3 горизонти. Води понтичного горизонту використовуються для водопостачання дрібних населених пунктів. Розвантажується понтичний горизонт у балках численними джерелами з дебітом не вище 0,7 м³/год. Водомісткі породи меотичного горизонту – тонко-дрібнозернисті глинисті піски, вапняки, алевроїти, які залягають прошарками 0,5-10 м серед товщі глин. Мінералізація вод 0,2-4,0 г/дм³ переважно сульфатно-хлоридного кальцієво-натрієвого типу. Внаслідок обмеженого розповсюдження, невисокої продуктивності та підвищеної мінералізації і малого дебіту підземні води меотичного горизонту практично не використовуються. Верхньосарматський комплекс є одним з головних джерел водопостачання. Води цього комплексу пристосовані до вапняків і дрібно-середньозернистих пісків з прошарками глин залягають на глибинах нижче 10 м. Води прісні та слабосолонуваті сульфатно- або ж хлоридно-гідрокарбонатні натрієві і магнієво-натрієві.

Докембрійський комплекс залягає на незначній глибині (10-50 м). Його водозбагачення залежить від потужності тріщинуватих зон, ступеня

вивітрювання та роздрібленості порід в зоні, тому обводненість докембрійських порід неоднозначна. По мінералізації води прісні гідрокарбонатні, іноді гідрокарбонатносульфатні чи хлоридні переважно натрієві та кальцієві і широко використовуються для господарсько-питного водопостачання.

За особливістю природних умов Вознесенський район належить до степової зони. Переважають польові агроландшафти рівнинно-хвилястого типу, обмежений автошляхами та населеними пунктами. Ґрунтовий покрив головним чином складається з південних чорноземів звичайних середньо і мало гумусних, місцями зустрічаються засолені ґрунти.

Клімат району помірно континентальний, дуже теплий, посушливий. Середньорічна температура повітря становить + 9,2 °С. Тривалість безморозного періоду становить 160-205 днів, вегетаційного – 215-225 днів. Сума опадів за рік складає 340 мм. Найбільша кількість опадів припадає на червень, найменша – на березень. Основна частина опадів (70 %) випадає в теплий період року переважно у вигляді злив, які викликають погіршення стану посівів, створення ґрунтової кірки й утворення водної ерозії ґрунтів.

Сніговий покрив є нестійким, середня висота його в період найбільшого накопичення (лютий) досягає 3-6 см. Кількість днів із сніговим покривом – 40-60. Промерзання ґрунту починається в перших числах грудня і становить 38-43 см, максимальна глибина промерзання – 120-140 см, мінімальна – 10-20 см. Повне відтаювання ґрунту спостерігається в середині березня. Вегетаційний період в середньому близько 210 діб.

Відносна вологість повітря за рік складає 60-70 %, а в теплу пору року зменшується до 40 %.

В холодний період року переважаючими вітрами є північно-східні, в теплий – північно-західні із середньорічною швидкістю 4,2-4,3 м/сек. В окремі роки, особливо ранньою весною, швидкість вітру набуває значної сили (понад 15 м/сек. і більше). Іноді, зазвичай за сухої поверхні ґрунту й швидкості вітру 10 м/с і більше, вітри переходять в пилові бурі, видуваючи ґрунт орних степів і пошкоджуючи сільськогосподарські культури. Дуже часто бувають короткочасні чорні (пил чорноземів) бурі тривалістю до однієї години. Кількість днів з сильним вітром складає біля 10-20 днів/рік, а з пиловими бурями – 2 дня/рік.

Ресурсно-сировинний потенціал

В економічному відношенні Вознесенський район є промислово-сільськогосподарським. Переважає землеробство, вирощування цукрового буряка, кукурудзи та інших культур, розвинуті тваринництво і садівництво.

Ґрунти Вознесенського району складають південні чорноземи, чорноземи солонцюваті, темно-каштанові солонцюваті на півночі й в комплексі з солонцями, глеє-солодями подів на півдні. Переважають темно-каштанові ґрунти переважно на лесових породах, а саме темно-каштанові залишко-солонцюваті ґрунти. За показником родючості ґрунти належать до

середніх, їх якість оцінюється у 59-66 балів, ступінь еродованості – 51-60 %. Більша частина ґрунтів розорана і обробляється для вирощування зернових і технічних культур – озимої та ярої пшениці, ячменю, кукурудзи, соняшнику та інших.

Питома вага сільськогосподарських підприємств Вознесенського району у виробництві основних сільськогосподарських культур сільськогосподарськими підприємствами Миколаївської області складає від 0,1 до 10 %. Частка виробництва зернових та зернобобових, вирощених у сільськогосподарських підприємствах Вознесенського району, по відношенню до загального обсягу їх виробництва сільськогосподарськими підприємствами Миколаївської області за період з 2010 до 2019 роки коливалась від 5,1 до 6,8 %; по соняшнику – від 5 до 10 %; по картоплі – від 1 до 1,9 %; по овочам – від 0,1 до 3 %. Велику частку, в загальних обсягах сільськогосподарського виробництва, займає тваринництво.

Корисні копалини представлені, головним чином, нерудними родовищами. В районі в різний період виконувалися роботи по розвідці родовищ будівельних матеріалів, а саме гранітів, суглинків, піску, вапняків. Із родовищ на території району функціонують наступні: Прибужанське (Кантакузівське) Білоусівське, Вознесенське, Михайлівське родовища вапняків, Трикратненські родовища облицювальних гранітів, Олександрівське, Актовське, Микитівське родовища гранітів, Вільноярська ділянка гранітів, Олександрівське, Раковське, Трикратненське родовища суглинків, Олександрівське родовище піску.

Промисловий потенціал району сконцентрований в основному в м. Вознесенськ, Олександрівській селищній, Бузькій та в Таборівській сільських радах. Основними складовими потенціалу розвитку промислового комплексу району є виробничі потужності здатні до впровадження сучасних технологій і швидкого нарощування обсягів виробництва, зокрема в інвестиційно-привабливі галузі: харчову та добувну промисловості. В районі є значна кількість підприємств по видобутку будівельних матеріалів. Підприємства представлені в основному кар'єрами по видобутку цегельної сировини, писків та кристалічних порід.

На промислових підприємствах зайнято близько чверті працюючих. В обсязі реалізованої продукції по галузям промисловості, середньо щорічні показники добувної промисловості складають 15 %.

Мінерально-сировинна база будівельних матеріалів Олександрівської сільської ради Миколаївського району згідно даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Миколаївській області включає:

Найменування родовища	Розташування	Запаси по категоріях А+В+С ₁ і /С ₂ на дату затвердження, в тис.м ³	Відомча приналежність
Микитівське	Вознесенський район, 8,0 км на	8231,67	ВАТ

Будівельне каміння, граніт	захід від з.ст. Трикрати	C2 – 4175	«Микитівський гранкар'єр»
Трикратненське Кам. облиц., граніт 1.Ділянка №3 2.Ділянка №2 «Промграніт»	Вознесенський район, 0,5 км на північний захід від с. Трикрати	12203 5267 6936	Державний фонд родовищ
Трикратненське Буд.каміння, граніт 1.Ділянка №1 2.Ділянка №2 (Промграніт)	Вознесенський район, 0,5 км на північний захід від с. Трикрати, 7,0 км на північний схід від з.ст. Трикратне	35888,06 206	ТОВ «Вознесенська торгово-промислова компанія»
Трикратське Буд.каміння, граніт Діл. Східна	Вознесенський район, в 2,0 км на ПдСх від с. Трикрати	2705	Державний фонд родовищ
Трикратненське Цег.сиров,суглинок	Вознесенський район, 4,0 км на захід від с. Трикрати	875	Державний фонд родовищ
Олександрівське Буд. каміння, граніт Компл.: пісок Ділянка Південна	Вознесенський район, 1,5 км на південний захід від смт. Олександрівка, 3,0 км на південний захід від зал.ст. Олександрівка	4857,25	ТОВ «Вознесенський гранітно-щебеневий завод»
Олександрівське Пісок Ділянка Південна компл: буд.каміння	Вознесенський район, 1,5 км на південний захід від смт. Олександрівка	3055,602	ТОВ «Вознесенський гранітно-щебеневий завод»
Активське Буд.каміння, граніт	Вознесенський район, 0,4 км на захід від с. Актове	41466	Державний фонд родовищ
Олександрівське 2 Буд. каміння, граніт	Вознесенський район 4,0 км на ПнЗх від с. Олександрівка	1658	Державний фонд родовищ
Олександрівське – 1 пісок	Вознесенський район, північно-східна околиця с. Олександрівка	263	Державний фонд родовищ
Олександрівське пісок Ділянка Східна	Вознесенський район, південна околиця с. Олександрівка	838,1	Пр АТ «АКЗ»
Олександрівське пісок 1.Ділянка Нова (№2 – південна частина) 2.Ділянка №1 (Дно кар'єра) 3.Ділянка №3	Вознесенський район, в 2,0 км на схід від с.Бузьке, 10,0 км на південний захід від з.ст. Олександрівка	3724,7 1655,7 21 2048	Державний фонд родовищ
Олександрівське пісок Діл.Західна	Вознесенський район, 1,5 км на ПдЗх від смт. Олександрівка	1046	Державний фонд родовищ
Олександрівське 2 Цегельна сировина Суглинок	Вознесенський район, 5,0 км на північний схід від смт. Олександрівка	536	Державний фонд родовищ

Потенційно-небезпечні об'єкти

На території Олександрівської сільради Вознесенського району наявні потенційно небезпечні об'єкти господарської діяльності на яких використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються чи

транспортуються небезпечні речовини, які за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварійних та надзвичайних ситуацій і постійного забруднення навколишнього природного середовища.

Перелік потенційно небезпечних об'єктів Миколаївської області схвалено та затверджено рішенням комісії з питань техніко-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Миколаївської облдержадміністрації від 16.11.2016 протоколом № 13.

Таблиця. Перелік потенційно небезпечних об'єктів Вознесенського району Миколаївської області (зареєстровані у державному реєстрі ПНО)

з/п	Назва ПНО	Місце знаходження ПНО	Місце знаходження юридичної особи/ місце проживання фізичної особи, відповідальних за ПНО	Реєстраційний номер у Державному реєстрі ПНО
1.	АЗС № 1 ТОВ «Влад»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	ПНО-05.48.2004.0007036
2.	АЗС №2 ТОВ «Влад»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 148а	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	ПНО-05.48.2004.0007035
3.	АЗС №3 ТОВ «Влад»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 248а	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	ПНО-05.48.2005.0009497
4.	АЗС № 5 ТОВ «Влад»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Одеська, 80	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	ПНО-05.48.2005.0009498
5.	АЗС №14/008 ПАТ «Укрнафта»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 273а	м. Київ, пров. Нестеровський, 3/5	ПНО-05.48.2006.0011073
6.	Вознесенська ГНП Миколаївського УРСГ ТОВ «Дніпрорегіонгаз»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Тітова, 6	Дніпропетровська область, Дніпропетровський район, смт. Ювілейне, вул. Виробнича, 23	ПНО-01.48.2010.0021532
7.	АЗС № 17 ТОВ «СТАРТ-Н»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 260	м. Миколаїв, вул. Декабристів, 23, корпус В	ПНО-05.48.2004.0006550
8.	Паливозаправний пункт ТОВ "ТРАСТ КАРГО"	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 243а	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 245/1, 5	ПНО-05.48.2016.7028146
9.	Багатопаливна АС ТДВ«Вознесенськ-автотранс»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 291	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 182	ПНО-05.48.2006.0010473
10.	АЗС 15 № 12 ТОВ «Бруком»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 256б	Закарпатська область, Мукачевський район, с. Зубівка, вул. Миру, 40	ПНО-05.48.2006.0010834
11.	АЗК № 13-27 ТОВ «ВОГ Рітейл»	Миколаївська область, Вознесенський район,	Волинська область, м. Луцьк,	ПНО-05.48.2009.0018192

		м. Вознесенськ, вул. Київська, 242г	вул. Кременецька, 38	
12.	АГНКС ТОВ «ДІНАР»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 258а, (а/д Ульянівка-Миколаїв, км. 136+319 – км. 136+519)	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 258а	ПНО- 01.48.2015.9027652
13.	ТОВ «Юпітер»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 285	м.Одеса, пров. Мукачевський, 8	ПНО- 01.48.2015.2027619
14.	Комунальна установа «Вознесенська центральна районна лікарня»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. 288-ї Стрількової дивізії, 26	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. 288 Стрількової дивізії, 26	ПНО- 01.48.2015.8027899
15.	Котельня КП «Тепло-Сервіс»	Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. 288 Стрільцевої дивізії, 26б	Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Центральна (вул. Сінякова), 18а	ПНО- 01.48.2016.5028409
16.	Котельня КП «Тепло-Сервіс»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 210а	Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Центральна (вул. Сінякова), 18а	ПНО- 01.48.2016.2028400
17.	Котельня КП «Тепло-Сервіс»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Кооперативна, 1в	Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Центральна, 18а	ПНО- 01.48.2016.7028405
18.	Котельня КП «Тепло-Сервіс»	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Центральна, 18а	Миколаївська область, м. Вознесенськ, вул. Центральна, 18а	ПНО- 01.48.2016.9028401
19.	АЗС № 4 ТОВ «Влад»	Миколаївська область, Вознесенський район, смт. Олександрівка, вул. Генерала Подзігуна, 251	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 26а	ПНО- 05.48.2004.0008531
20.	АЗС № 14/006 ПАТ «Украфга»	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Дорошівка, вул. Миру, 121	м. Київ, пров. Нестеровський, 3/5	ПНО- 05.48.2006.0010777
21.	АЗС № 51-05 ТОВ «Альянс-Холдінг»	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Таборівка, пров. Лісний, 3	м. Київ, вул. Миколи Грінченка, 4	ПНО- 05.48.2013.0026312
22.	Газокомпресорна станція «Південнобузька» ПАТ «Укртрансгаз»	Миколаївська область, Вознесенський район, смт. Олександрівка, а/с 71	м. Київ, Кловський узвіз, 9/1	ПНО- 01.48.2004.0002596
23.	ПАТ «Зелений гай»	Миколаївська область, Вознесенський район, с.Бузьке, вул. Зеленогаївська, 2	Миколаївська область, Вознесенський район, с.Бузьке, вул. Зеленогаївська, 12	ПНО- 01.48.2009.0019110
24.	Філія «Прибужанівська» ТОВ СП «НІБУЛОН»	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Бузьке, вул. Польова, 1	м. Миколаїв, Каботажний узвіз, 1	ПНО- 05.48.2009.0019092
25.	Трикратьська дільниця ПрАТ «Полтавський ХПП»	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Трикратне, вул. Комарова, 6	м. Полтава, вул. Рибчанська, 31	ПНО- 01.48.2011.0024893
26.	Таборівське водосховище	Вознесенський район, с. Таборівка	м. Вознесенськ, вул. Київська, 251	ПНО- 03.48.2009.0020355

27.	Щербанівське водосховище	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Щербані	Миколаївська область, Вознесенський район, м. Вознесенськ, вул. Київська, 251	ПНО-03.48.2009.0020357
28.	ПрАТ «Микитівський гранітний кар'єр»	Миколаївська область, Вознесенський район, смт. Олександрівка, вул. Микитівська, 1	Миколаївська область, Вознесенський район, смт Олександрівка, вул. Микитівська, 1	ПНО-04.48.2010.0021502
29.	В/ч А 2734	Миколаївська область, Вознесенський район, с. Бузьке	Миколаївська область, Вознесенський район, с.Бузьке	ПНО-01.48.2012.0025171
30.	ТОВ «Вознесенський гранітно-щєбневий завод гранітний кар'єр»	Миколаївська область, Вознесенський район, смт. Олександрівка, вул. Степова, 68	Миколаївська область, Вознесенський район, смт Олександрівка, вул. Степова, 68	ПНО-04.48.2015.6027577

Також, на території району наявні хімічно небезпечні об'єкти (ХНО) – промислові об'єкти (підприємства) або його структурні підрозділи, на яких знаходяться в обігу (виробляються, переробляються, перевозяться (пересуваються), завантажуються або розвантажуються, виконуються у виробництві, розміщуються або складуються (постійно або тимчасово), знищуються тощо) одне або декілька НХР (до ХНО не належать залізниці).

Таблиця. Перелік хімічно небезпечних об'єктів Вознесенського району Миколаївської області

№ з/п	Назва хімічно небезпечного об'єкта	Місце розташування	Найменування НХР	Ступінь хімічної небезпеки об'єкта
1.	ТОВ «В-Центр»	м. Вознесенськ, вул. Київська (вул. Жовтневої революції), 287	кислоти	IV

Миколаївська область, в тому числі й Вознесенський район, характеризується відсутністю підприємств хімічної та вугільної промисловості, тому область не увійшла в перелік регіонів з високим забрудненням атмосфери. Рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище Миколаївської області нижчий, ніж в середньому по Україні. Однак внаслідок господарської діяльності в атмосферне повітря потрапляє значна кількість шкідливих забруднюючих речовин, зокрема при спалюванні різних видів палива (для опалення, виробництва електроенергії, під час експлуатації транспортних засобів) та при роботі промислових підприємств.

Згідно даних регіональної доповіді за 2018 рік у розрахунку на 1 км² території регіону припадало 0,533 т викинутих в атмосферу забруднюючих речовин від стаціонарних джерел. В середньому по Україні зазначені показники становили 4,35 т.

За даними головного управління статистики за 2018 рік у Миколаївській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення порівняно з 2017 роком зменшилися на

7,6 % та становили 13097,6 т. Крім того, було викинуто 2028,0 тис.т (на 4,3 % менше) діоксиду вуглецю – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату. У загальній кількості забруднюючих речовин від стаціонарних джерел переважали викиди метану 25,9 % (3,391 тис.т), тверді речовини 23,8 % (3,123 тис.т) та сполуки азоту 23,4 % (3,068 тис.т). Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення в розрахунку на 1 км² території області становила 532,7 кг, а на душу населення – 11,5 кг шкідливих речовин.

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення в розрахунку на 1 км² території Миколаївської області становила 532,7 кг, а на душу населення – 11,5 кг. Проте, в окремих районах та містах ці показники значно перевищили середній рівень по області. Підприємствами обласного центру у розрахунку на 1 км² викинуто 11,689 т забруднювальних речовин, що перевищило середній показник по області у 22 рази.

Найбільш розповсюдженими забруднювачами атмосферного повітря являються речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС), діоксид азоту, діоксид сірки, оксид вуглецю, метали та їх сполуки, а також парникові газу (двоокис вуглецю, метан).

Таблиця Динаміка викидів в атмосферне повітря

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 км ² , т	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, т/млн.грн
	всього	у тому числі				
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами			
2014	69,72	15,91	53,81	2,84	59,77	1,97
2015	63,52	15,80	47,72	2,58	54,70	1,32
2016	*	13,89	*	0,565**	12,00**	0,24**
2017	*	14,18	*	0,577**	12,40**	0,19**
2018	*	13,10	*	0,533**	11,50**	***

* інформація по викидам забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення атмосферного повітря за 2016, 2017, 2018 роки не надається, оскільки розрахунок цих показників згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 175-р не здійснювався;

** дані по викидам надано тільки від стаціонарних джерел, оскільки інформація від пересувних джерел не надається з 2016 року згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 175-р;

*** - дані про ВРП за 2018 рік Держстатом будуть представлені 2020 року.

Основними забруднювачами атмосферного повітря на території Вознесенського району Миколаївської області, що здійснюють викиди шкідливих забруднюючих речовин у атмосферне повітря являються АЗС (ТОВ «Влад», ПАТ «Укрнафта», ТОВ «ВОГ Рітейл», інші), котельні, ПАТ «Зелений гай», Філія «Прибужанівська» ТОВ СП «НІБУЛОН», ПрАТ «Микитівський гранітний кар'єр», ТОВ «Вознесенський гранітно-щебеневий завод гранітний кар'єр» та інші. На території Білоусівської

сільської ради Дорошівської об'єднаної територіальної громади - фермерські господарства в результаті переробки сільськогосподарської сировини, ТОВ «Білоусівка» (розведення свиней), ТОВ «Бузькі ресурси» (видобування корисних копалин) та інші.

Протягом 2019 року перевищення максимально разових граничнодопустимих концентрацій (ГДК) спостерігались в атмосферному повітрі м. Миколаєва по пилу, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, фтористому водню, формальдегіду. Річний хід середньомісячних концентрацій пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, оксиду азоту, фтористого водню був достатньо рівномірний по всіх пунктах спостережень. Середньомісячні концентрації формальдегіду підвищувались у теплий період року.

В населених пунктах району 174 км доріг комунальної власності з твердим покриттям. Через територію району проходить автомобільна дорога державного значення Ульянівка – Миколаїв – М-23. Викиди автотранспорту становлять 93 % від загального обсягу викидів всіх пересувних джерел. Внаслідок роботи двигунів автотранспорту понад 2,3 % пилу, 93,12 % оксиду вуглецю, 13,6 % діоксиду сірки та 49,2 % оксидів азоту від загальної кількості цих речовин викидаються в атмосферне повітря.

Таблиця. Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря у 2018 році по Миколаївській області

Забруднюючі речовини	Обсяг викидів забруднюючих речовин ¹			
	т	у % до 2017р.	у розрахунку на	
			1 км ² , кг	одну особу, кг
Усього	13097,6	92,4	532,7	11,5
у тому числі				
метали та їх сполуки	291,2	104,3	11,8	0,3
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	3122,7	87,5	127,0	2,7
діоксид азоту	2792,1	106,1	113,6	2,5
аміак	176,8	96,1	7,2	0,2
діоксид сірки	528,4	78,4	21,5	0,5
оксид вуглецю	1955,3	103,7	79,5	1,7
метан	3391,4	86,6	137,9	3,0
НМЛОС	514,8	85,0	20,9	0,5

¹ Від стаціонарних джерел забруднення.

Головне управління статистики у Миколаївській області, 2019

Таблиця. Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по містах обласного значення та районах у 2018 році

Забруднюючі речовини	Обсяги викидів			Щільність викидів у розрахунку на 1 км ² , кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
	т	у % до 2017р.	у % до підсумку		
Миколаївська область	13097,6	92,4	100,0	532,7	11,5
м. Вознесенськ	100,0	69,6	0,8	4347,3	2,9

Вознесенський район	886,3	93,2	6,8	636,7	29,7

Головне управління статистики у Миколаївській області, 2019

Таблиця. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на 1 км² території

Адміністра-тивно-терито-ріальна одиниця	2002	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Миколаївська область	0,6	1,0	0,9	1,0	1,0	0,8	0,6	0,6	0,6
м. Вознесеньк	19,7	18,4	9,2	23,3	26,1	17,7	3,9	3,4	6,2
Вознесенський район	0,8	1,9	0,7	1,0	0,8	1,5	0,7	1,1	0,6

Головне управління статистики у Миколаївській області, 2019

Таблиця. Викиди окремих забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по містах обласного значення та районах у 2018 році, т

Адміністративно-територіальна одиниця	Діоксид сірки	Діоксид азоту	Оксид вуглецю	Метан	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок
Миколаївська область	528,4	2792,1	1955,3	3391,4	3122,7
Вознесенськ	18,7	10,1	25,3	21,6	18,1
Вознесенський район	19,5	323,2	79,4	386,0	65,8

Головне управління статистики у Миколаївській області, 2019

Таблиця. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю у атмосферне повітря по Миколаївській області (2010–2018 роки)

Рік	Обсяги викидів забруднюючих речовин			Крім того, викиди діоксиду вуглецю		
	усього, тис.т	у тому числі		усього, млн.т	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами*		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами*
2010	3,2	21,5	61,7	2,6	1,7	0,9
2011	9,9	25,7	64,2	2,9	2,0	0,9
2012	7,1	25,1	62,0	3,0	2,1	0,9
2013	2,9	20,4	62,5	3,0	2,1	0,9
2014	9,7	15,9	53,8	2,7	1,9	0,8
2015	3,5	15,8	47,7	2,5	1,8	0,7
2016*	3,9	13,9	...	2,1	2,1	...
2017*	4,2	14,2	...	2,1	2,1	...
2018*	3,1	13,1	...	2,0	2,0	...

Головне управління статистики у Миколаївській області, 2019

В таблиці відображаються дані по автомобільному, залізничному, авіаційному та водному транспорту та виробничій техніці.

* Починаючи з 2016 року розрахунки щодо обсягів викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення не проводилися.

Таблиця. Викиди забруднюючих речовин¹ у атмосферне повітря за видами економічної діяльності у 2018 році, (т)

	Код за КВЕД 2010	Усього забруднюючих речовин	У тому числі				речовини у вигляді суспендованих
			діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю	метан	

							твердих частинок
Усього, в тому числі:		13097,6	528,4	2792,1	1955,3	3391,4	3122,7
Сільське, лісове та рибне господарство	A	786,9	16,4	14,9	21,0	125,6	424,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	96,5	1,2	0,8	2,8	–	91,6
Переробна промисловість	C	5419,9	121,4	2033,0	1204,6	41,6	1418,7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	2807,8	18,9	370,1	228,6	2032,0	39,0
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	E	95,0	1,0	1,6	11,3	24,7	5,5
Будівництво	F	6,8	–	1,5	3,0	0,0	1,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів	G	375,4	0,1	1,8	0,8	0,0	341,3
Транспорт, складське господарство, поштова діяльність	H	2299,8	23,1	333,3	211,1	1158,9	395,4
Тимчасове розміщення й організація харчування; фінансова діяльність; операції з нерухомим майном	I, K, L, N	33,4	2,9	2,4	7,4	0,6	12,2
Професійна, наукова та технічна діяльність; освіта	M, P	267,1	79,7	10,8	41,5	1,2	103,0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	O	578,5	172,6	9,3	96,8	1,2	210,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	Q, R	330,5	91,1	12,6	126,4	5,6	80,1

¹ Від стаціонарних джерел забруднення.

Стан земель

Природні умови Миколаївської області визначили широкий розвиток та різноманітність екзогенних геологічних процесів (ЕГП). До найбільш небезпечних ЕГП за величиною збитків, завданими господарським об'єктам, належать: зсуви, карст, підтоплення, абразія, селі тощо. Поширення та інтенсивність прояву ЕГП визначаються особливостями геологічної та геоморфологічної будови території, її тектонічним, неотектонічним та сейсмічним режимом, а також гідрологічними, кліматичними, гідрогеологічними умовами. Залучення територій розвитку природних геологічних процесів у сферу господарювання, що супроводжується незбалансованою господарською діяльністю, створює передумови для активного розвитку ЕГП та призводить до неминучих змін геологічного середовища.

Зсуви – це результат зміщення порід на схилах, що відбувається під впливом гравітації. Зсуви характеризуються різними формами, обсягами та швидкостями зміщення. В умовах пересіченого рельєфу, зі значною

амплітудою підняття великих тектонічних блоків, на високих і крутих схилах річок набули широкого поширення гравітаційні схилі процеси – зсуви. В межах території України поширені зсуви різних розмірів та стадій активізації. Їх кількість постійно змінюється внаслідок ліквідації та формування нових зсувів. Активізація зсувів у місцях забудови негативно впливає на безпеку споруд і будівель, функціонування господарських об'єктів і територій в цілому. На території Вознесенського району зсувами можуть бути зачеплені ділянки узбережжя р. Південний Буг.

Підтоплення є одним з найбільш розповсюджених сучасних геологічних процесів. Суть даного процесу – підйом рівня ґрунтових вод та стійке порушення природного режиму зволоження, що викликає несприятливі зміни геологічного середовища. Активізація процесу завдає великої шкоди, а наслідки створюють надзвичайні ситуації, погіршення умов виробничої діяльності. Рівнинний рельєф території Миколаївської області, що розташована в басейні нижньої течії рік Південний Буг, Інгул та Інгулець, уповільнює поверхневий стік. Наявність замкнених безстічних територій, людська діяльність із втручанням у перерозподіл поверхневого стоку для зрошення земель, незадовільний технічний стан дренажних мереж, зрошувальних систем та систем водовідведення призвели до підтоплення ряду населених пунктів ґрунтовими водами та виходом їх на окремих ділянках на поверхню землі, в тому числі на території Вознесенського району. Природно-техногенне підтоплення має місце на півночі Миколаївської області. Баланс ґрунтових вод на таких територіях слабо порушений або порушений внаслідок збільшення їх живлення, що пов'язане зі зниженням природного дренажу території. Підтоплення сільських населених пунктів у маловодні роки зберігається на територіях, що прилягають до постійно діючих зрошувальних каналів (де присутня фільтрація), які розміщені у зниженнях елементів рельєфу (подових зниженнях, балках, у яких відсутній захист від підтоплення). Впродовж останніх років картування площ поширення процесу, умов його розвитку та визначення основних чинників активізації майже не проводилось через надзвичайно низький рівень фінансування напрямку робіт з моніторингу поширення та активізації екзогенних геологічних процесів.

Земельний фонд Миколаївської області характеризується наявністю досить високого біопродуктивного потенціалу, а в його структурі висока питома вага ґрунтів чорноземного типу, що створює сприятливі умови для продуктивного екологічно безпечного землеробства. Станом на 2018 рік земельний фонд Миколаївської області складає 2458,50 тис. га, з них 1888,08 тис. га (або 76,8 %) займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель. Екстенсивне використання землі призвело до дисбалансу в землеробстві. Розширення ріллі до розмірів, неприпустимих для розвинених країн світу, погіршило її якісний стан, екологічну рівновагу навколишнього середовища, збільшило

енергоспоживання. Тому досить важливим є впровадження екологічно безпечного землекористування, що дозволить покращити стан ґрунтів.

За даними наведеними у Віснику аграрної науки Причорномор'я велика розораність земель області призводить до розвитку сильних ерозійних процесів. Ерозія ґрунтів є основним і найбільш небезпечним та дестабілізуючим фактором екологічної ситуації на ландшафтах, що призводить до забруднення та замулення струмків, річок, ставків, тощо. Щорічний змив ґрунту в цілому по Миколаївській області досягає 13,7 т на 1 га. Ерозія змиває здебільшого верхній – найбільш родючий шар ґрунту, зменшуючи вміст у ньому гумусу, що погіршує родючість ґрунтів. Дослідження розвитку процесів водної ерозії свідчать: середньозмиті ґрунти розміщуються, в основному, на покатах прибалкових схилах. Сильнозмиті ґрунти безпосередньо примикають до берегів річок, водойм і балок.

Площа дефляційно небезпечних та вже дефльованих ґрунтів (вітрова ерозія) складає близько 90 % від загальної площі сільськогосподарських угідь. В середньому по області за рік вітрова ерозія виносить з одного гектара 12,9 т дрібнозему.

Основними землекористувачами сільськогосподарських угідь є сільськогосподарські підприємства (34,8 %) та громадяни, яким надані землі у власність і користування (51,7 %).

На формування та проходження деградаційних процесів у землекористуванні, разом з чинниками природного характеру, значний вплив мають техногенні галузі сільського, лісового та інших господарств. Основними чинниками антропогенної трансформації ландшафтів є вплив промислових підприємств. В умовах переходу на ринкові відносини, коли проходять бурхливі процеси у зміні форм господарювання і власності на землю родючість ґрунту залишається поза увагою багатьох виробників.

Порушення земель викликає зміни ґрунтового покриву, гідрологічного режиму, утворення техногенного рельєфу та інші якісні зміни. Порушені землі втрачають свою початкову цінність та негативно впливають на навколишнє середовище. Порушені землі підлягають рекультивації, яка є одним з методів екологізації виробництва та дозволяє відновити родючість земель.

Недотримання технологій і термінів проведення обробітку ґрунту, захисту рослин від бур'янів, шкідників та хвороб негативно впливає на відтворення родючості ґрунтів, загострює проблеми гумусового, агрофізичного та меліоративного стану і веде до зниження родючості ґрунтів та екологічної безпеки землекористування. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва, застосування засобів хімізації, меліорації та механізації призводить до погіршення агрономічних якостей ґрунту через знищення у ньому гумусу.

Істотним фактором техногенного забруднення ґрунтів є транспорт. Викиди вихлопних газів підвищують вміст свинцю у ґрунтах біля автотрас та в ґрунтах придорожньої смуги уздовж доріг з інтенсивним рухом.

Загальними показниками визначення екологічної стабільності регіону є коефіцієнт екологічної стабільності та коефіцієнт антропогенного навантаження, які складають 0,23 та 3,81 відповідно. Це означає, що територія Миколаївської області є екологічно нестабільною з підвищеним рівнем впливу діяльності людини на стан довкілля, зокрема земельних ресурсів.

Поводження з відходами

У Вознесенському районі Миколаївської області, як і по всій Україні, наявна проблема ліквідації стихійних звалищ твердих побутових відходів. Також, через відсутність серйозного досвіду у сфері утилізації відходів, переробляється всього 5-10 % сміття, решта накопичується у вигляді захоронень на полігонах твердих побутових відходів. Відповідальність за належне поведження з твердими побутовими відходами згідно Закону України «Про відходи» покладається на власників відходів, які одночасно є землекористувачами з визначеними місцями земельних ділянок, а також на органи місцевого самоврядування на територіях загального користування.

На території Вознесенського району наявний 1 полігон, що має оформлений санітарно-технічний паспорт – Міський полігон твердих побутових відходів КП «Санітарна очистка міста» проектною потужністю 416000 т у с. Таборівка, вул. Єланецьке шосе, 13. Площа звалища полігону становить 12,75 га, фактичний об'єм заповнення – 92 %.

Вивезення твердих побутових відходів на території Вознесенського району Миколаївської області здійснюють КП «Санітарна очистка міста» (м. Вознесенськ), КП «Орбіта», КП «Джерело», КП «Райводпостач», КП «Таборівське», КП «СОМ». В сільській місцевості організацію збирання, вивезення ТПВ, утримання сміттєзвалищ здійснюють сільські ради з залученням базових сільськогосподарських підприємств та об'єднаних територіальних громад.

На виконання п. 2 рішення облради від 21.11.2008 № 6 «Про затвердження обласної програми поведження з твердими побутовими відходами в Миколаївській області на період до 2020 року» рішенням районної ради Вознесенського району від 22.12.2010 № 4 прийнята місцева «Програма поведження з твердими побутовими відходами на період до 2016 року», що наразі потребує внесення змін та продовження строку дії Програми.

Як в області так і за її межами діяльність відходопереробних підприємств здійснюється на підставі ліцензій, які видає Мінприроди у відповідності до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 № 446 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження діяльності із здійснення операцій у сфері поведження з небезпечними відходами». За станом на 01.01.2019 ліцензії Мінприроди на поведження з

небезпечними відходами наявні у 4 підприємств: ТОВ «ВІК ОЙЛ», ТОВ «Юг-Спецсервіс», ТОВ «Українська Науково-Екологічна Компанія».

Органами місцевого самоврядування, на виконання наказу Мінжитлокомунгоспу України від 22.03.2010 № 75 затверджені рекомендовані норми накопичення твердих побутових відходів, враховуючи, що зазначені норми є базовою умовою для розрахунку рівня економічно обґрунтованої собівартості послуг. Так, розроблені і затверджені місцеві Правила благоустрою населених пунктів Вознесенського району від 18.04.2012 № 5.

Станом на 01.01.2019 року чисельність наявного населення у Миколаївській області становила 1132,0 тис.осіб, з 68,4 % проживало в населених пунктах міської місцевості та 31,6 % в селах області. Тобто, основні утворювачі ТПВ категорії населення сконцентровані в містах та селищах міського типу області. Населення області є основними утворювачами твердих побутових відходів та загальний середньорічний обсяг накопичення та вивезення яких становить 250-300 тис.т або 1,2-1,4 млн. м³. Частка охоплення населення послугами з вивезення ТПВ, з врахуванням загальної кількості домогосподарств, діючих договорів зі спеціалізованими підприємствами міської місцевості, а також здійснення цих функцій сільськими радами з залученням базових сільськогосподарських підприємств, в середньому по області становить 95 %.

Статистичні дані щодо утворення відходів по Миколаївській області в розрізі Вознесенського району та поводження з ними за даними Головного управління статистики у Миколаївській області наведені нижче.

Таблиця. Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів по містах обласного значення та районах¹ у 2018 році

Адміністративно-територіальна одиниця	Відходи I-IV класів небезпеки		У т.ч. I-III класів небезпеки	
	т	у % до 2017р.	т	у % до 2017р.
Миколаївська область	54666099,7	103,1	152391,7	98,4
Вознесенський район	3703,0	150,3	12,3	32,3

? Дані щодо активних (діючих) підприємств, організацій, установ, уключених до регіональних реєстрів видалення відходів.

Схеми санітарної очистки населених пунктів розроблені в містах та переважній більшості селищах міського типу. Водночас, зазначені схеми розроблялись без залучення спеціалізованих науково-дослідних установ та в переважній більшості не вирішують питань роздільного збирання ТПВ, 100 %-го охоплення договорами утворювачів ТПВ, оновлення рухомого складу техніки. За для створення нормативного документа для уніфікації вимог до проектів схем санітарного очищення населених пунктів наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та житлово-комунального господарства від 21.08.2013 № 359 затверджено державні будівельні норми ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

Основними проблемами органів місцевого самоврядування є доволі низький рівень робіт щодо впорядкування питань землекористування по ділянках, на яких розташовані місця видалення твердих побутових відходів, паспортизація зазначених місць, низький рівень укомплектування сміттєзвалищ спеціальною технікою, системами водопостачання, освітлення і огорожею. Негативно впливає на стан контролю санітарного стану територій з боку органів місцевого самоврядування, відсутність створених у відповідності до наказу Мінбуду України. від 05.11.2007 № 177, місцевих інспекцій з благоустрою населених пунктів.

Зареєстровані місця зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження на території Вознесенського району Миколаївської області відсутні.

Стан водного середовища

На території Вознесенського району на площі протікають річки Південний Буг, Арбузинка, Гнилий Єланець, Мертвод. Річки Миколаївщини відносяться до рівнинних зі швидкістю течії 0,1-0,3 м/сек. Густота річкової мережі становить у середньому 0,15-0,16 км/км². Живлення переважно атмосферне з помітною участю ґрунтових вод. Основна частина стоку проходить у весняну повінь. Річки використовуються для побутового, промислового, сільськогосподарського водопостачання та транспорту. Середній показник забезпечення річним стоком на 1 мешканця України у маловодний рік дорівнює 0,67 тис.м³/рік.

До поверхневих водних ресурсів області, окрім річок, належать озера, водосховища, ставки та болота. На території Вознесенського району розташовано 5 водосховищ загальною площею 2136 га, об'ємом 102,3 млн.м³. Наявні 2 водосховища об'ємом понад 10 млн.м³. Олександрівське водосховище створене на річці Південний Буг, на землях Арбузинського, Вознесенського і Доманівського районів Миколаївської області, між містом Южноукраїнськ та смт. Олександрівка та входить до складу Південноукраїнського енергокомплексу як нижня водойма Ташлицької ГАЕС. Використовуються для гідроенергетики (забезпечення роботи Олександрівської ГЕС і Ташлицької ГАЕС), для зрошування прилеглих земель і питного водопостачання розташованих поблизу населених пунктів. Щербанівське водосховище створене на річці Гнилий Єланець у с. Щербані. На території району наявні 45 ставків загальною площею 329 га, об'ємом 3 млн.м³.

За гідрогеологічними характеристиками Миколаївська область належить до Причорноморського артезіанського басейну. За даними державної служби геології та надр України загальні прогнозні ресурси підземних вод в Україні складають 61689,2 тис.м³/добу, з яких 57458,1 тис.м³/добу з мінералізацією до 1,5 г/дм³. Забезпеченість прогнозними ресурсами питних підземних вод населення України по регіонах знаходиться в межах 0,3-5,5 тис.м³/добу, а в середньому – 1,3 тис. м³/добу на одну особу.

Розподілені прогнознi ресурси пiдземних вод по рeгiонах нерiвномiрно. Ресурси пiвденного рeгiону обмеженi. За показниками водних ресурсiв (на одного мешканця) Миколаiвська область займає одне з останнiх мiсць серед областей України. Комплекснi дослiдження осередкiв i дiлянок забруднення пiдземних вод на території Миколаiвської області не проводяться з 2016 року.

Питне та технiчне водозабезпечення району вiдбувається за рахунок рiчки Пiвденний Буг, артезианських бурових свердловин та ґрунтових вод, використання водонапiрних башт. Використання пiдземних вод, переважно, носить точковий характер та обмежується невеликими водозаборами в населених пунктах. Водопостачання населення м. Вознесенськ, районних центрiв та сiльських населених пунктiв здiйснюється пiдземних водозаборiв.

Якiсть питної води у населених пунктах району за природними геологiчними умовами не вiдповiдає нормативним показникам i потребує вжиття заходiв з доочищення завдяки впровадженню колективних (групових) установок очищення води з доведенням до нормативних показникiв як у мiсцях масового перебування громадян, так i в бюджетних закладах освiти, охорони здоров'я, соцiального захисту, що як прiоритетний напрям визначено Законом України «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2011-2020 роки».

Для маловодної Миколаiвської області є актуальною проблема забруднення водних ресурсiв через скид стiчних вод, яку значно ускладнює вiдсутнiсть якiсної очистки господарсько-побутових i виробничих стокiв. Впорядкування власностi i балансової приналежностi об'єктiв водопровiдно-каналiзацiйного господарства здiйснено в попереднi роки, внаслiдок чого безхазяйнi джерела водопостачання, свердловини, очиснi споруди водопостачання та водовiдведення на території області не облiковуються. Розвиток систем виробництва, очищення, транспортування води за показниками потужностi випереджає розвиток систем водовiдведення та очищення стокiв.

Надання послуг по водопостачанню та транспортуванню каналiзацiйних стокiв до магiстрального колектору у м. Вознесенськ здiйснює КП «Водопостачання м. Вознесенська» за допомогою свердловин трьох водозаборiв: «Натягайлiвка», «Лiнiйний» та «Инфiльтрацiйний водозабiр» та окремих свердловин на ВНС «Матросова» та ВНС «Мар'їна роща». Вода з водозаборiв поступає до резервуарiв чистої води звiдки насосною станцею подається до мiста. Водовiдведення в мiстi з житлових масивiв здiйснюється по колекторам. Стiчнi води скидаються до колектору ТОВ «БОС», та подаються до каналiзацiйних очисних споруд. Для перекачування стокiв пiдприємство експлуатує 8 каналiзацiйних насосних станцiй (КНС).

Через низьку ефективнiсть роботи комунальних очисних споруд всi стоки класифiкуються як недостатньо очищенi. Згiдно з категорiйнiстю енергопостачання всi водозабори, очиснi споруди водопостачання та

водовідведення обладнано резервними вводами енергопостачання та резервними дизель-генераторними установками.

Всі водозабори у відповідності з Правилами технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Державного комітету України по житловокомунальному господарству від 05.07.1995 № 30 мають зони санітарної охорони, які підтримуються у належному технічному стані. Поглиби із забору, очищення та постачання води на території Олександрівської сільради надають КП «Орбіта» та КП «Джерело».

Стан біорізноманіття та природно-заповідного фонду

Вознесенський район Миколаївської області лежить у степовій фізико-географічній зоні України. На території району переважає різнотравно-типчатово-ковилова рослинність та включає різнотравно-кострицево-ковилові угруповання. У складі різнотрав'я переважають лучно- степові види (пирій повзучий, тонконіг вузьколистий, костриця валіська, костриця лучна, покійниця розставлена, ситник Жерара, скорзонера дрібноквіткова та багато інших). Цілинні степи містять варіації підзональних рослинних угруповань - типові степи, петрофільні угруповання на оголеннях скельних породах. Справжні степи представлені різнотравно-типчатово-ковиловими, типчатово-ковиловими та їх кам'янистими різновидами. Тут зустрічаються: типчак, ковила, калофака волзька. Із степового різнотрав'я на цих ділянках звичайними є шавлія поникла, залізняк бульбистий, чебрець двовидний, льон Черняєва, чистець прямий тощо. В заплавах річок та заболочених місцевостях переважає вологолюбиве різнотрав'я.

Більшу частину території району становлять агроландшафти, основу яких становлять сільськогосподарські угіддя та лісові насадження, зокрема лісосмуги та інші захисні насадження. На схилах річкових долин і балок є природні байрачні ліси, в яких переважають дуб, клени татарський і польовий, в'яз, липа, груша, яблуня, в чагарниковому ярусі - бересклет, крушина, терен, глід, шипшина. Є заплавні ліси із тополі білої, верби.

У штучних лісових насадженнях ростуть сосна звичайна та кримська, біла акація (робінія псевдоакація), софора японська, шовковиця біла, горіх грецький, берест, ясен, гледичія, тополя, береза, осика, верба, абрикос, подекуди ялина європейська. Переважають середньовікові насадження та молодняки, меншу частку займають пристигаючі, стиглі та перестиглі.

Ліси державного лісового фонду Вознесенщини закріплені за ДП Миколаївське обласне управління лісового та мисливського господарства, що має загальну площу 9500 га, з яких 6317 га – вкрито лісом. Лігоспу підпорядковані чотири лісництва, що охоплюють два адміністративні райони – Арбузинський та Вознесенський. До складу входять лісництва: Арбузинське, Братське, Вознесенське, Єланецьке, Прибузьке, Щербанівське. Вознесенське лісництво розташоване на території заказника загальнодержавного значення «Рацинська Дача». Площа

лісництва 2115,5 га. До складу лісництва входять лісові урочища «Рацинська Дача», «Трудове» та «Литвиненка». Лісові насадження представлені в основному листяними породами (дуб, ясен, клен). Наявні насадження лісових культур початку минулого століття, що мають історичне і культурне значення.

Тваринний світ області нараховує понад 100 тис. видів тварин, серед яких - близько 500 видів складають хребетні, у тому числі ссавців - близько 100, птахів - близько 300, плазунів - близько 10, земноводних - близько 10, риб - близько 100 видів. У водних об'єктах розташовані нерестовища, місця нагулу та зимівлі таких видів риб, як: лящ, тарань, рибець, пузанок, білізна, осетер, судак, сазан, білуга, севрюга, оселедець, тюлька, шпрот, глоса, чорноморська кефаль, піленгас, карась, бичок, шука, сом, окунь та інші. В період гніздування на територіях лісових масивів зафіксовано осоїда, орла-карлика, підорлика малого, балобана, канюків степового і звичайного, шуліку чорного, яструба великого. Характерними видами мисливської фауни є: козуля, дикий кабан, заєць-русак, лисиця, єнотовидний собака, куниця кам'яна, сіра куріпка, фазан, крижень, перепел, баранець звичайний, горлиця звичайна, крижень, лиска. Серед ссавців переважають дрібні гризуни, у тому числі байбаки. З хижих ссавців зустрічаються лисиця, ласка, тхір степовий.

В межах Вознесенського району створено 19 територій та об'єктів природно-заповідного фонду 6 категорій, з них 2 – загальнодержавного значення, 17 – місцевого. Частка заповідних територій складає 2,78 % від загальної площі району.

№	Категорія та назва	Площа в районі/ загальна, га	Рішення про створення/зміни
Загальнодержавного значення			
1	Національний природний парк «Бузький Гард»	1131,3/6138,13	Указ Президента України від 30.04.2009 № 279/2009
2	Лісовий заказник «Рацинська дача»	1782,0	Постанова Ради Міністрів Української РСР від 28.10.1974 № 500
Місцевого значення			
3	Регіональний ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя»*	(1131,3)/7394,3	рішення Миколаївської обласної ради від 28.04.1995 № 10, від 26.10.1996 № 7, від 23.12.1999 № 5
4	Лісовий заказник «Дорошівка»	136,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 23.12.1980 № 676
5	Лісовий заказник «Мартинівське»	145,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 23.10.1984 № 448
6	Ландшафтний заказник «Черталківський»	159,02	рішення Миколаївської обласної ради від 02.10.2013 № 8
7	Ландшафтний заказник «Михайлівський»	5,0/87,0	рішення Миколаївської обласної ради від 02.02.1995 № 24
8	Орнітологічний заказник «Бузький»	210,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 23.10.1984 № 448
9	Гідрологічний заказник «Підземне озеро»**	(41,0)	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
10	Гідрологічний заказник «Щербанівське»	174,66/385,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 25.12.1979 № 623

	водосховище»		
11	Іхтіологічний заказник «Олександрівський»	62,50	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 23.10.1984 № 448
12	Заповідне урочище «Василева пасіка»*	(252,0)	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
13	Заповідне урочище «Лабіринт»*	(247,0)	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
14	Заповідне урочище «Мар'їна роща»	60,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
15	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Парк Вознесенької зернорадгоспної школи»	1,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
16	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Парк імені Островського»	5,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 20.12.1976 № 668
17	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Парк імені Шевченка»	0,50	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 20.12.1976 № 668
18	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Парк імені 1-го травня»	3,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 20.12.1976 № 668
19	Геологічна пам'ятка природи «Виступи гранітів біля с. Таборівка»	5,0	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 26.12.1978 № 625
20	Гідрологічна пам'ятка природи «Джерело» в смт. Олександрівка	0,01	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 26.12.1978 № 625
21	Гідрологічна пам'ятка природи «Джерело» в с. Ракове	0,01	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
22	Гідрологічна пам'ятка природи «Джерело» в с. Прибужани	0,50	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 11.12.1990 № 281
23	Гідрологічна пам'ятка природи «Джерело» в м. Вознесенськ	0,01	рішення виконкому Миколаївської обласної ради від 21.07.1972 № 391
	Всього 3872,0 га – 2,78 % Всього 8,51 га – 0,38 %		

Об'єкти історико-культурної спадщини

У Вознесенському районі Миколаївської області на обліку перебуває 7 пам'яток архітектури, 40 — історії та 1 — монументального мистецтва.

Пам'ятки архітектури району Миколаївської області представлені наступними об'єктами: церква у с. Ракове II пол. XIX ст., готель у с. Тімірязівка 1950 року, садиба Оснерів у с. Тімірязівка II пол. XIX ст., залізнична станція Трикрата 1910 року, садибний будинок Скаржинського у с. Трикрата кінця XIX-початку XX ст., церква з будинком причту у с. Щербані сер. XIX ст. та інші.

До об'єктів культурної спадщини національного значення, які заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України на території

Вознесенського району відноситься Стоянка IX—VII тисячоліття до нашої ери (сmt. Олександрівка).

Населення та стан його здоров'я

У Вознесенському районі 47 населених пункти. Населення — 32,5 тис. чол. Національний склад населення: українці – 89,2 %, росіяни – 6,3 %, білоруси – 0,43 % (за результатами Всеукраїнського перепису населення у грудні 2001 р.).

Населення с. Трикратне становить 786 осіб.

Медичні послуги у Вознесенському районі надає КНП «Вознесенський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Вознесенської районної ради, який створено в результаті реорганізації (шляхом перетворення) Комунальне некомерційне підприємство «Вознесенський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Вознесенської районної ради Рішенням XXIV позачергової сесії сьомого скликання Вознесенської районної ради від 30.05.2018 № 3. У закладі працюють 9 лікарів, середнього медичного персоналу – 26 осіб, молодшого медичного персоналу – 13 осіб. Чисельність населення району, що обслуговується – 18 401 особа. Структурні підрозділи: 2 амбулаторії групової практики, 6 амбулаторій моно-практики на 28 ліжок денного стаціонару та 5 пунктів здоров'я у с. Білоусівка.

За даними Щорічної доповіді про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України у 2017 році рівень поширеності хвороб серед населення України відносно 2012 року зріс у Миколаївській області.

Спостереження за радіаційним фоном в Миколаївській області проводяться обласним центром з гідрометеорології. У 2017 році максимально разовий рівень (15 мкР/год.) спостерігався у липні, серпні, жовтні, грудні. Радіаційний фон знаходиться в діапазоні 11-15 мкР/год. Радіаційний фон протягом 2018 року не перевищував природного рівня (рівень природного фону < 25 мкР/год.).

Таблиця. Захворюваність населення Миколаївської області (за даними Міністерства охорони здоров'я України)

Рік	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис.	у тому числі								
		новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи	уроджені аномалії	травми, отруєння тощо
2013	718,6	11,0	11,2	76,7	285,3	38,8	28,4	53,2	1,1	39,9
2014	747,5	10,6	11,0	79,6	298,1	39,1	29,4	58,9	0,9	37,9
2015	752,3	12,9	10,6	80,4	300,2	42,3	29,4	61,0	0,9	37,1
2016	774,1	12,3	10,4	79,9	320,5	42,3	29,9	63,3	0,8	37,5

2017	756,5	12,7	11,1	77,9	307,2	42,1	31,2	62,8	0,8	37,4

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999 року, з класу хвороб нервової системи і органів чуття вилучені і сформовані в окремі класи хвороби ока та його додаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Зміна існуючого стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено, не передбачається.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Територія земельної ділянки площею 2,0000 га розташована в межах території Олександрівської сільської ради Вознесенського району на відстані близько 450 м від проєктної межі с. Трикрати, 500 м від найближчої житлової забудови. Земельна ділянка вільна від забудови, на ділянці наявні зруйновані фундаменти, які плануються до повного видалення та рекультивациі. Ділянка на даний час не використовується для сільськогосподарських потреб, в повздовжньому профілі має чіткий рівнинний рельєф. Особливо цінні землі на території проєктування не виявлені.

З усіх сторін, окрім західної, обмежена сільськогосподарськими землями. З західної сторони – землями для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту. В південному напрямку від земельної ділянки, на відстані 550 м знаходиться Трикратський комбінат хлібопродуктів. В західному на північному напрямках від земельної ділянки проходить залізнична колія Одеської залізниці з відгалуженням до зернового елеватору ЧАО Полтавське ХПП, який знаходиться на відстані 710 метрів в південному напрямку. В північному напрямку на відстані 150 метрів знаходиться територія існуючого промислового підприємства.

На земельній ділянці передбачається розміщення бетонно-змішувального вузла, локальних очисних споруд, трансформаторної підстанції, ремонтної естакади, складського приміщення, відкритих майданчиків для зберігання сировини, адміністративної й побутової тимчасових споруд (уніфікованих будівель (модулей) з металевих конструкцій), стоянки технологічного транспорту, пожежних резервуарів, резервуару запасу води, складу паливно-мастильних матеріалів.

У планувальній структурі ділянки враховано транспортні зв'язки автомобільних сполучень та виробничих споруд. Головний заїзд на територію комплексу здійснюватиметься з північної сторони. Також розроблена оптимальна схема руху автотранспорту по території ділянки. При в'їзді на територію передбачено розміщення контрольно-пропускного пункту.

За функціональним призначенням територія розподіляється на зони:

- зона стоянок для автомобілів;
- виробнича та комунальна зона;
- зелені насадження обмеженого використання.

Земельна ділянка площею 2,0000 га за цільовим призначенням відноситься до земель для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості й межує з землями сільськогосподарського призначення.

На території проекрованої земельної ділянки вікові зелені насадження, розвідані родовища корисних копалин та їх поклади, поверхневі водні об'єкти, пам'ятки й об'єкти культурної спадщини, об'єкти та території природно-заповідного фонду, об'єкти підвищеної небезпеки відсутні.

Відповідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» санітарно-захисна зона для підприємств з виробництва бетону становить 100 м.

Оскільки проектована земельна ділянка розташоване на території Вознесенського району Миколаївської області, то характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу відповідає інформації наведеній у розділі 4.2. «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено».

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Сучасний вплив людини на природні екосистеми незрівнянно більший ніж раніше. Сумарна потужність антропогенних викидів і скидів в багатьох випадках є близькою, а часто і більшою ніж потужність природних джерел.

Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів є виключною передумовою сталого суспільного розвитку. Оскільки природні ресурси є основою життєдіяльності населення та економіки держави, тому їх збереження, відтворення та невиснажливе використання має здійснюватися як з боку держави, так і з боку громадськості.

У готовому вигляді бетон або бетонні вироби практично не мають негативних факторів, що впливають на їх екологічність. До переваг даного матеріалу можна віднести довговічність, корозієстійкість (при відповідному підборі мінералогічного складу цементу), екологічно чистий склад (в основному силікати, найбільш поширені мінерали в складі земної кори), практично безвідходне виробництво і можливість утилізації (відходи можуть бути повторно використані у виробництві бетонних виробів).

Як і будь-який масово виробляемий матеріал, бетон також

характеризується проблемами, пов'язаними з його виробництвом.

Основними екологічними проблемами, пов'язаними з розміщенням та експлуатацією об'єкта детального плану на різноманітні компоненти навколишнього середовища є:

- порушення ґрунтового та рослинного покриву;
- утворення відходів виробництва та споживання;
- утворення господарсько-побутових та дощових стічних вод;
- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря;
- шумовий вплив, вібрація;
- тощо.

Вплив геологічне середовище та ґрунти, в тому числі при поводженні з відходами виробництва та споживання

Проектуєма земельна ділянка площею 2,0000 га розташована в межах території Олександрівської сільської ради Вознесенського району (за межами населеного пункту с. Трикрати) та відноситься за цільовим призначенням до земель для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості. Земельна ділянка в повздовжньому профілі має рівну поверхню, без схилів. На теперішній час не використовується для сільськогосподарських потреб. Особливо цінні землі не виявлені.

Вплив на геологічне середовище та ґрунти передбачається на етапах здійснення підготовчих й будівельно-монтажних робіт (вертикальне планування території, улаштування під'їзних шляхів й місць для стоянки транспорту, підведення інженерних мереж та комунікацій, спорудження тимчасових виробничих споруд для організації і обслуговування виробництва тощо).

Під час очищення земель від рослинності і/або її викорчовування за наявності внаслідок чого, ґрунт більше не буде захищеним від вітрів, збільшиться кількість леткого пилу, осадів від зливових стоків. Завдяки тому, що територія має рівнинну поверхню, зливові стоки не утворять проблеми.

За рахунок руху чи стоянки важкої будівельної техніки та спеціалізованого транспорту здійснюється ущільнення ґрунтів. Ущільнений ґрунт стає менш здатним поглинати опади, що призводить до збільшення стоку, вітрової і водної ерозії, він також стає менш сприятливим для рослин і тварин.

Під час проведення земляних робіт (вертикальне планування території) руйнуються генетичні горизонти ґрунту, що знищує або знижує здатність ґрунту забезпечувати свої екологічні функції.

Заправка техніки та автотранспорту здійснюватиметься в межах території земельної ділянки на спеціально призначеній автозаправній станції у спеціально відведеному для цього місці на проммайданчику.

Під час здійснення планованої діяльності відведена земельна ділянка може забруднюватися паливно-мастильними матеріалами від працюючої

техніки, транспорту, трансформаторної підстанції, розчинниками, промивними рідинами, продуктами згоряння палива, пилом сировини виробничими й господарсько-побутовими відходами. Відходи є одним з найбільш значних факторів забруднення довкілля. Величезні обсяги накопичення твердих побутових відходів - це реальна небезпека для населення і навколишнього природного середовища, яка є на сьогодні складною проблемою і потребує негайного розв'язання.

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем і більш вагомою в ресурсному аспекті та характеризується такими ознаками як:

- великі обсяги утворення відходів та відсутність інфраструктури поводження з ними,
- накопичення відходів як у промисловому, так і у побутовому секторі,
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів,
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво.

Значні обсяги накопичених відходів та відсутність ефективних заходів, спрямованих на запобігання їх утворенню, утилізації, знешкодження та видалення поглиблюють екологічну кризу і стають гальмівним фактором розвитку економіки.

Під час функціонування бетонозмішувального вузла можливе утворення відходів виробництва та споживання II - IV класу небезпеки. Основними джерелами утворення відходів на являються сировинні матеріали при їх транспортуванні, дозуванні, змішуванні, очищенні (митті) і ремонті устаткування, при відвантаженні готової продукції: відсів піску, відходи виробництва товарного бетону, осад відстою води змиву некондиційного бетону, дефект і бій бетону, відходи рідкої бетонної суміші, осад відстійника води від миття обладнання виробництва бетону, пил цементний. Відходи готової суміші, що не відповідає ДСТУ повинні складати не більше 2 % від загальної кількості готової суміші. Також утворюються відходи від технічного обслуговування автотранспорту (масла та мастила моторні відпрацьовані, батареї свинцеві відпрацьовані, матеріали обтиральні відпрацьовані, матеріали фільтрувальні відпрацьовані, шини зношені, пісок промаслений), відходи очищення резервуарів для зберігання нафтопродуктів, вироби та матеріали гумові відпрацьовані (ремені приводні, рухомі доріжки тощо), одяг та взуття зношені, брухт чорних металів дрібний інший, відходи одержані у процесах зварювання, тара металева дрібна використана (банки з-під фарби), відходи комунальні (міські змішані), господарсько-побутові стоки, пил кам'яних матеріалів із пилегазоочисного обладнання тощо.

Методика розрахунку нормативів утворення відходів базується на застосуванні питомих показників утворення відходів виробництва, що

прийняті за нормами технологічного проектування підприємств і приведені до одиниці продукції, що випускається або об'єму використаного вихідного матеріалу. Кількість відходів, що утворюються в результаті ремонту та обслуговування технологічного обладнання визначається за фактичними даними.

В залежності від агрегатного стану відходи I-IV класів небезпеки передбачається зберігати:

- відходи I класу небезпеки - у герметичній тарі (у тому числі в індивідуальних картонних коробках);

- відходи II класу небезпеки - з урахуванням їх фізичного стану в поліетиленових мішках, пакетах, діжках тощо;

- відходи III класу небезпеки - у тарі з урахуванням їх фізичного стану в закритій тарі (поліетиленові мішки, пластикові пакети, картонні коробки, металеві або пластикові контейнери). Рідкі відходи повинні зберігатись в наземних резервуарах, герметичних ємностях, пластикових чи інших герметичних контейнерах з кришками, які розміщуються на відкритих майданчиках або в складському приміщенні на твердому покритті чи стелажах;

- відходи IV класу небезпеки – у тарі з урахуванням їх фізичного стану, як на відкритих виробничих майданчиках, так і в закритих складських приміщеннях.

Тара або спосіб у який збирають відходи має забезпечувати їх локалізацію, що дає змогу виконувати вантажно-розвантажувальні роботи, унеможливує негативний вплив на здоров'я людей, поширення у довкілля шкідливих речовин, в тому числі у ґрунти.

На території підприємства будуть відведені і обладнані відповідні майданчики з твердим водонепроникливим покриттям, встановлена промаркована тара з чітким позначенням виду відходів, групи, класу небезпеки. Конструкція та розміри тари повинні забезпечувати легку заповнюваність та відвантаження відходів і унеможливлювати їх змішування, а також забруднення і псування відходів.

Тверді побутові відходи будуть накопичуватись в спеціально обладнаних сміттєзбірниках (контейнерах, урнах), що розташовуються на промайданчику. Передбачається встановлення окремих контейнерів для вторсировини (папір, пластик, скло). Рідкі господарсько-побутові стоки (шлам септиків) накопичуватимуться у біотуалетах.

По мірі накопичення відходи передаються сертифікованим спеціалізованим організаціям за договором для подальшого поводження з ними - на обробку, утилізацію, знешкодження, захоронення тощо.

В цілому будівництво при дотриманні відповідних норм і положень не спричинятиме значного негативного впливу на надра та ґрунти.

Вплив на водне середовище

Вимоги до складу і властивостей води та заходи по охороні водних ресурсів регламентуються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водним кодексом України і прийнятими на їх основі нормативними документами.

Відстань від розглядаємої земельної ділянки до найближчого поверхневого водного об'єкту – р. Арбузинка становить близько 1,63 км у ПнСх напрямку, ділянка не входить в межі прибережної захисної смуги водного об'єкту.

Для забезпечення господарсько-побутових, виробничих та протипожежних потреб підприємства передбачається використання привізної води, об'єм якої залежатиме від фактичного обсягу водоспоживання.

Джерелом господарсько-питного водопостачання буде ємність питної води, заповнення якої проводиться привозною водою (раз на 1-2 доби) або бутильована питна вода. Згідно ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація» (табл.А.2, п.19) норматив використання води на питні і санітарно-гігієнічні потреби працівників становить 0,025 м³/добу.

Нормативно-розрахункова витрата води на потреби пожежогасіння становить – 10,0 л/с, 36 м³/год., 108 м³/добу. Джерелом системи пожежогасіння є протипожежна водойма на території підприємства.

На виробничому майданчику потенційними джерелами забруднення підземних вод можуть бути виробничі стічні води, забруднений поверхневий стік (дощові і талі води) і господарсько-побутові стічні води. Під час здійснення планованої діяльності відведена земельна ділянка може забруднюватися паливно-мастильними матеріалами від працюючої техніки, транспорту, трансформаторної підстанції, лакофарбувальними матеріалами, розчинниками, продуктами згоряння палива, небезпечними відходами та їх складовими. Є ризик проникнення вище зазначених забруднюючих речовин до ґрунтових вод.

Забруднені виробничі стоки утворюються при промиванні бетономішалок і бетонопроводів. Так, на 1м³ залізобетонних виробів кількість стічних вод становить 0,2-0,9 м³. Сумарна кількість стічних вод від промивки обладнання залежить від кількості агрегатів, що промиваються; питома витрата води на промивку приймається в розмірі 0,5 м³ на одиницю встановленого обладнання. Стічні води при виробництві бетону містять зважені речовини (пісок, бетон, цемент тощо) у кількості 3000-15000 мг/л.

На території проєктуємої земельної ділянки передбачається облаштування роздільної каналізаційної мережі для відведення забруднених виробничих стічних вод, очищених виробничих стічних вод, господарсько-побутових та дощових стічних вод. Під час проєктування каналізаційної мережі враховується підвищений вміст важких домішок в стоках від бетономішалки.

Дощові та талі стічні води можуть містити завислі речовини та нафтопродукти. Відведення поверхневих стічних вод (дощових і талих)

забезпечуватиметься шляхом комплексного вирішення питань організації рельєфу і влаштування відкритої системи водовідведення: водостоків, лотків з водоприймальними решітками, водовідвідної каналу. Обсяг дощових і талих вод та параметри системи водовідведення розраховуються за чинними нормативними документами з урахуванням місцевих умов. Уловлений поверхневий стік (70 % від річного притоку дощових вод) з господарської території надходить у контрольно-регулюючий ставок для поверхневого стоку з водонепроникливим покриттям та може використовуватися для заповнення проєктних протипожежних резервуарів або поливу території (пилеподавлення, догляд за зеленими насадженнями тощо). Обсяг дощових і талих вод та параметри водовідвідних каналів розраховуються за чинними нормативними документами з урахуванням місцевих умов. Розрахунок максимального притоку дощових вод на територію населеного пункту здійснюється відповідно ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація: Проектування Зовнішніх Мереж та Споруд» та СНіП 2.04.03-85.

Загальний забруднений виробничий стік піддають усередненню з гідравлічним або пневматичним взмулюванням води, рівномірному перекачуванню, відстоюванню протягом 3-4 годин у відстійнику за допомогою пісковловлювача, з видаленням плаваючих нафтопродуктів за допомогою нафтовловлювача, флотатору. При розрахунку відстійників приймають:

- тривалість відстоювання в годинах - 1,5-2;
- розрахункова швидкість потоку, мм/сек. - 3-5 (min 0,4-0,5);
- висота шару осаду, м - 0,5;
- обсяг осаду - 0,5-1,5 % обсягу стічних вод.

У разі повернення в виробництво очищених стічних вод концентрація зважених речовин в них не повинна перевищувати 50 мг/л, нафтопродуктів - 10 мг/л.

Очищення й нейтралізація господарсько-побутових й забруднених дощових (перші 20 хвилин дощу) стічних вод планується здійснювати на локальних очисних спорудах типу Біотал або аналогів, нафтовловлювачів та пісковловлювачів. За висновком державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 24.09.2014 року № 05.03.02-04/59006 об'єкт експертизи – установка очищення стічних вод Біотал відповідає встановленим медичним показникам/критеріям безпеки. Розмір санітарно-захисної зони від установок продуктивністю 1,5-25 м³/добу становить 5 м, 26-200 м³/добу – 25 м, 201-500 м³/добу – 35 м. Остаточна потужність установки Біотал буде визначена на наступних стадіях проєктування.

Установка Біотал складається з приймальної камери, на вході в яку передбачена сітка для затримання грубих нечистот, трьохступінчастого реактора SBR, аерованого циркуляційного самопромивного біологічного фільтра, контактного резервуара, аеротенків і мулової ємності-аеробного стабілізатора надлишкового активного мулу. В кожному аеротенку ефективно працюють певні групи мікроорганізмів, між якими не відбувається

конкуренції, оскільки різні їх групи ефективно працюють у вузьких межах концентрацій забруднень, знижуються в процесі очищення, по ходу руху стічних вод, тобто вода обробляється поступово.

Схема з використанням системи Біотал дозволяє комплексно очистити всі вказані стічні води. Необхідною умовою є наявність господарсько-побутових стічних вод. Згідно СНіП 2.04.03-85, допускається спільна з господарсько-побутовими стоками очистка промислових і дощових стічних вод. При цьому на установку подають господарсько-побутові стічні води, а в дощоприймачі, розрахованому на прийом перших 20 хвилин дощу, встановлюється занурювальний насос, який рівномірно дозує на установку залповий дощовий стік.

Очищені господарсько-побутові, виробничі та дощові води після знезараження можуть використовуватися для задоволення потреб підприємства (полив території, мийка майданчиків з твердим покриттям, заповнення пожежних резервуарів, пилоподавлення тощо). За відсутності можливості використання на території підприємства очищені господарсько-побутові стоки відводитимуться до існуючої каналізаційної мережі населеного пункту або вивозитимуться спеціалізованими асенізаційними машинами на міські очисні споруди, зневоднений активний мул вивозитиметься спеціалізованою організацією за договором для подальшого складування й захоронення на полігон ТПВ.

Вплив на поверхневі водні об'єкти не передбачається. Скид стоків до поверхневих й підземних водних об'єктів не передбачається. Скид стічних вод та на рельєф місцевості не передбачається.

Вплив на атмосферне повітря

Миколаївська область за екологічним станом на сьогодні може відноситись до областей з комфортними умовами для проживання населення, оскільки в області відсутні підприємства хімічної та вугільної промисловості. Однак важливою екологічною проблемою в населених пунктах області залишається забруднення атмосферного повітря викидами шкідливих забруднюючих речовин від промислових підприємств та транспорту.

Основним чинником та критерієм для визначення забруднення атмосферного повітря є норматив якості атмосферного повітря, який відображає гранично допустимий максимальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та при якому відсутній негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Виробництво бетонних сумішей супроводжується значним виділенням забруднюючих речовин до навколишнього природного середовища, основними з яких являються пил (Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок) особливо цементу, так як цемент на 10-20 % складається з частинок розміром менше 5 мкм.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря виступають процеси зберігання, транспортування та навантаження (розвантаження)

матеріалів (гранітного відсіву, щебеню, піску, цементу), робота бетонозмішувальної установки, зберігання нафтопродуктів (рідкого палива), від роботи автотранспорту (пересувні джерела викидів).

При просушуванні кам'яних матеріалів спалюється рідке паливо в результаті чого виділяються димові гази, потрібну частоту яких дуже важко забезпечити сучасним газоочисним устаткуванням.

Бетонозмішувальний вузол передбачається обладнати пилегазоочисним обладнанням на вибір:

- Рукавні фільтри (сухий спосіб), що здійснюють осадження частинок пилу на поверхні фільтрувального матеріалу. При цьому, пилова скоринка що утворюється є додатковим фільтруючим шаром. Пиловий шар на поверхні фільтрувальної тканини зростає в процесі роботи фільтру. Фільтрувальні рукави підвішені вертикально на монтажній плиті (ситі), яка служить для поділу камер з вхідним забрудненим і очищеним повітрям. Пил осідає в бункер, з якого видаляється за допомогою шнекового конвеєра або шлюзового живильника.

- Комбінований спосіб: циклони (сухий спосіб) та скрубери "Вентурі" (мокрый спосіб). Циклони належать до пиловловлювачів інерційного типу і призначені для вловлення пилу крупністю понад 10 мкм.

Принцип дії циклонів полягає в тому, що пилогазова суміш подається по дотичній до внутрішньої поверхні циліндричної частини корпусу і рухається по гвинтовій лінії зверху вниз. Частинки пилу під дією відцентрових сил притискаються до внутрішніх стінок циклона і під дією газового потоку і сили ваги рухаються по спіралі униз, де розвантажуються через спеціальну насадку у конічній частині циклону. Очищене від пилу повітря видаляється через осьовий патрубок у верхній частині циклона.

Скрубери Вентурі - пристрій для очищення газів від домішок. Робота його заснована на дробленні води турбулентним потоком газу, захопленні краплями води частинок пилу, коагуляції цих частинок з подальшим осадженням в краплевловлювачі інерційного типу. Скрубери Вентурі можуть бути використані як для очищення газу від дрібних частинок, так і для очищення від забруднень у вигляді сторонніх газів. Однак вони найбільш ефективні для очищення газу від частинок, ніж для очищення від сторонніх газів.

Відходи пилогазоочистки (пил) можуть бути використані вдруге при виготовленні бетонних сумішей.

Також, функціонування обслуговуючого виробництва супроводжується викидами шкідливих забруднюючих речовин в атмосферне повітря, де найпоширенішими забруднюючими речовинами виступають: речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (пил), сажа, метали та їх сполуки (залізо, мідь, нікель, свинець, хром, цинк, ртуть інші), діоксид азоту, оксид вуглецю, сірки діоксид, аміак, сірководень, неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС), бензол, ацетон, толуол, фенол, метан, бензапірен тощо.

Значним джерелом забруднення атмосферного повітря в районі розташування земельної ділянки вихлопні газами буде автотранспорт. При спалюванні палива в двигунах (бензинових, дизельних, газових) автотранспортної та спеціалізованої будівельної техніки в атмосферне повітря викидаються вихлопні гази, що містять наступні забруднюючі речовини: оксид вуглецю, неметанові легкі органічні сполуки, метан, оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом (сажа), азоту оксид [N₂O], аміак, вуглецю діоксид, діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки, свинець та його сполуки в перерахунку на свинець, бензапірен, вуглеводні насичені. Наявність у відпрацьованих газах шкідливих речовин обумовлена видом палива, присадок і олій, умовами згоряння палива, режимом роботи двигуна, його технічного стану, умов руху автомобіля тощо.

Нормативи ГДК викидів основних забруднюючих речовин, мг/м³

Код забруднюючої речовини	Найменування забруднюючої речовини	Масова концентрація газопилового потоку, мг/м ³
2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	150
301	Діоксид азоту	500
330	Сірки діоксид	500
337	Оксид вуглецю	250

За результатами порівнянь фактичних викидів (мг/м³) аналогічних підприємств, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел (розрахункові та фактично заміряні) не повинні перевищувати значення гранично-допустимих концентрацій (ГДК).

Очікується, що шкідливі речовини, які викидаються у повітря стаціонарними та пересувними джерелами викидів не входять до переліку речовин, які мають значення фактору канцерогенного потенціалу (відповідно додатку до п. 4.3.2 методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затвердженого Наказом МОЗ України від 13.04.2007 №184).

Відповідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» санітарно-захисна зона для підприємств з виробництва бетону становить 100 м.

Суттєвих змін стану атмосферного повітря на основі наявних даних не очікується. Більш детальний аналіз щодо ймовірності зміни якості атмосферного повітря у Миколаївському районі Миколаївської області без здійснення планованої діяльності можна було б зробити при більш

розгалуженій системі стаціонарних постів спостереження за станом забруднення атмосфери.

Шумовий вплив

Шум – це хаотична сукупність різних за силою і частотою звуків, що заважають сприйняттю корисних сигналів. Під шумом розуміють усі неприємні та небажані звуки (їх сукупність), які заважають нормально працювати, сприймати потрібні звуки, відпочивати.

Залежно від рівня, характеру шуму, його тривалості та індивідуальних властивостей організму людини шум може по-різному впливати на її стан. Вплив шуму на людину підвищує нервеве напруження, призводить до хронічного перевтомлення, виснаження ЦНС і кори головного мозку, що проявляється в зниженні рівня творчої діяльності, працездатності, його якості та безпеки, ослаблення пам'яті, уваги, гостроти зору й чутливості до попереджувальних сигналів. Шкідливий вплив шуму на організм людини проявляється і в патологічних змінах органів слуху, центральної нервової та серцево-судинної систем.

Основними джерелами техногенного акустичного забруднення території виступатимуть установка для виробництва бетонної суміші, трансформатор, транспорт. Шумові характеристики бетонозмішувальної установки згідно паспортних даних та не перевищують 80 дБА у робочій зоні.

Враховуючи значну відстань до найближчої житлової забудови у 500 м, перевищень допустимих рівнів звуку на території житлової забудови, а також на межі санітарно-захисної зони у 100 м, відповідно ДСП 173-96 не очікується.

Вібраційний та електромагнітний впливи, вплив іонізуючого випромінювання

Джерелами зовнішнього техногенного акустичного забруднення є автомобільний транспорт, технологічне обладнання, трансформатор тощо.

Вібрація – це складний коливальний процес з широким діапазоном частот, що виникає в результаті передачі змінного тиску (енергії коливань) від якогось механічного джерела. Вібрація як чинник середовища існування людини поряд з шумом відноситься до одного з видів її фізичного забруднення, сприяє погіршення умов проживання населення.

Вібрації поширюються в жорстких структурах — ґрунті, будівельних конструкціях. При цьому вібрації будь-якого походження (природного або техногенного) завжди викликають вторинне шумовипромінювання, оскільки передають частину механічної енергії навколишнього шару повітря. Вібрація, впливаючи на живий організм, трансформується в енергію біохімічних і біоелектричних процесів, формуючи відповідну реакцію організму. Сприйняття вібрації людиною залежить не тільки від її параметрів, але і від стану здоров'я, тренуваності організму, індивідуальної переносимості,

емоційної стійкості, нервово-психічного статусу суб'єкта, що піддається дії вібрації. Має значення також спосіб передачі вібрації, тривалість експозиції і пауз.

Вібрація в житлових приміщеннях викликає негативну реакцію людей (від легкого занепокоєння до сильного роздратування). Регулярно повторювані через 1,5—2 хв коливання підлоги, струсу стін, меблів і т. п. порушують відпочинок жителів, заважають виконанню домашніх справ, не дають зосередитися при розумовій праці. Через значну віддаленість житлової забудови та очікуваний незначний рівень вібрації її вплив на довкілля буде допустимим.

Основними джерелами випромінювання електромагнітних хвиль є радіо передавальні, радіотелевізійні станції, відкриті розподільні установки (ВРУ) енергосистем та високовольтні лінії електропередачі (ЛЕП). Величина (рівень) електромагнітної енергії в діапазоні низьких, середніх, високих і дуже високих частот оцінюється напругою електромагнітного поля. Одиницею напруги поля для електричної складової його є Вольт на метр (В/м) і відповідно його похідні - мВ/м; а для магнітної складової - Ампер на метр (А/м) і відповідно мА/м.

Через значну відстань до найближчої житлової забудови у 500 м вібраційний та електромагнітний впливи бетонозміщувального вузла на населення будуть в межах норми.

Джерелами іонізуючого випромінювання, які можуть несприятливо впливати на навколишнє середовище та здоров'я населення, є різні радіаційно-ядерні об'єкти: енергетичні, промислові, дослідні, реактори; електростанції, виробництва, установки, обладнання, склади, сховища, транспортні засоби, що використовують або містять ядерні матеріали. На території розглядаємої земельної ділянки відсутні джерела іонізуючого випромінювання.

Вплив на біорізноманіття та природно-заповідний фонд

Територія проектної земельної ділянки на даний час має високий ступінь антропогенної трансформації екосистем, за якого природні процеси в них порушені. Має місце інтегральний ефект впливу на рослини різних забруднювачів і токсичних речовин. Найбільш чутливі рослини до впливу сірчистого газу, сполук фтору, сполук хлору, цементного пилу, оксидів заліза тощо.

Цементний пил згубно впливає на організм людини, тварин і рослин. Найбільший вплив відчуває на собі саме рослинний світ. Пилкові частинки забивають гирловий апарат, за допомогою якого і відбувається випаровування води і газообмін з навколишнім середовищем, внаслідок цього відбувається погіршення їхнього життєвого стану, що відбивається на темпах зростання і розвитку.

Токсичні речовини порушують структуру листя і погіршують обмін речовин. Забруднення повітря призводить до уповільнення зростання,

зниження якості лісових насаджень, захворювань і загибелі рослинності. Видимими симптомами пошкодження, тобто зовнішніми ознаками захворювань рослин, є, перш за все, забруднення від сажі, летючої золи, Скорочуються території, зайняті природною рослинністю, що призводить до виникнення загрози втрати гено- та ценофонду.

Тварини так само, як і людина, підпадають під вплив забруднення повітряного басейну. Знаходяться в атмосфері і випадають з неї шкідливі речовини вражають тварин через дихальні органи і проникають в організм разом зі з'їдаємо запиленими рослинами. Під впливом гострих і хронічних отруєнь тварини хворіють, втрачають апетит і масу; відомі випадки падежу худоби і диких тварин. Відбуваються генетичні перетворення, які викликають спадкові зміни, особливо під впливом радіоактивного забруднення. Забруднювачі атмосфери взаємодіють з природними елементами біосфери і природними процесами, У підсумку йде перенесення забруднюючих речовин з повітря через рослини і воду в організм тварин.

Показником збереження природного навколишнього середовища служить показник площі територій, якої відповідно до Закону надано статус територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Заповідання земель є державним механізмом припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу. Розглядаєма земельна ділянка знаходиться поза межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду та не межує з ними.

При освоєнні земельної ділянки необхідно передбачати рівномірне і безперервне озеленення території з максимальним збереженням і використанням існуючих зелених насаджень.

Вплив на архітектурні та культурні пам'ятки

На території земельної ділянки не виявлені археологічні об'єкти, архітектурні та культурні пам'ятки. У разі виявлення знахідок археологічного характеру на території запроєктованої земельної ділянки, воно повинно бути припинено для проведення археологічного обстеження відповідно до ст. 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Вплив на соціальне середовище та здоров'я населення

Оцінка соціальних наслідків будь-якого виду господарської діяльності включає оцінку можливих змін за такими основними параметрами, як: зайнятість населення, житлово-побутові умови, соціальна інфраструктура, умови господарської діяльності, здоров'я людей.

Відповідно до додатку № 4 Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Санітарна класифікація підприємств, виробництв та споруд і розміри санітарно-захисних зон для них» санітарно-захисна зона для підприємств з виготовлення бетону становить 100 м.

Очікується, що шкідливі речовини, які будуть викидатися у повітря об'єктом планованої діяльності, не входять до переліку речовин, які мають

значення фактору канцерогенного потенціалу (відповідно додатку до п. 4.3.2 методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затвердженого Наказом МОЗ України від 13.04.2007 № 184), не забруднюватимуть навколишнє середовище високотоксичними речовинами та речовинами, що мають віддалену дію (солі важких металів, діоксини, радіоактивні речовини та інші). Концентрації та рівні шкідливих факторів не перевищуватимуть їх гігієнічні нормативи (ГДК) на межі санітарно-захисної зони.

Через значну віддаленість від найближчої житлової забудови (0,5 км до с. Трикратне) шумовий, вібраційний впливи та рівень електромагнітної енергії на території житлової забудови, в житлових приміщеннях та інших місцях перебування людей не перевищуватиме допустимого, встановленого на довкілля й буде допустимим згідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Санітарна класифікація підприємств, виробництв та споруд і розміри санітарно-захисних зон для них».

SWOT-аналіз

З метою визначення сильних та слабких сторін, можливостей і загроз планованої діяльності та вибору оптимальних шляхів розвитку території з урахуванням екологічних аспектів при її здійсненні проведений опис ОТ-аналіз (аналіз сильних і слабких сторін, загроз), що наведений нижче.

SWOT-аналіз полягає у виявленні сильних (Strength) і слабких (Weakness) сторін внутрішнього середовища об'єкта дослідження, можливостей (Opportunities) і загроз (Threats) зовнішнього середовища, а також встановлення зав'язків між ними. Результати SWOT-аналізу дають можливість приймати зважені проєктні та управлінські рішення при детальному плануванні території.

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
- Сприятливе географічне розташування; - Розташування у промвузлі з підприємствами з виготовлення будівельних матеріалів, поблизу автошляху; - Помірний клімат; - Зручне транспортне сполучення та добра транспортна інфраструктура; - Встановлена та витримана СЗЗ	- Незадовільний стан автомобільних шляхів загального користування; - Збільшення обсягів накопичування відходів; - Забруднення атмосферного повітря; - Знищення рослинного покриву; - Шумовий вплив; - Відсутність централізованого водопостачання та водовідведення; - Відсутність результатів досліджень стану забрудненості довкілля на здоров'я населення району.
<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>

- Наявність територіальних ресурсів для розміщення нових промислово-комунальних підприємств; - Правильне використання власних ресурсів; - Впровадження високотехнологічних та енергоефективних технологій; - Створення нових робочих місць	- Аварійні ситуації природного та техногенного характеру; - Забруднення атмосферного повітря, неприємні запахи.

Район належить до потужних промислово-сільськогосподарських районів з характерними екологічними проблемами, які притаманні більшості районів Миколаївської області. Наявна інформаційна база та прогноз щодо якісних та кількісних показників очікуваних впливів свідчать, що будівництво та експлуатація планованого об'єкту суттєво не впливатиме на екологічну ситуацію району, не посилюватиме існуючих екологічних проблем за умови додержання заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Зв'язок поміж впровадженням документа державного планування та загрозами збільшення рівня захворюваності населених пунктів району не встановлено.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Для вирішення актуальних питань сьогодення та розв'язання глобальних екологічних проблем, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основними напрямками співробітництва на міжнародному рівні є:

- охорона біологічного різноманіття;
- охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер;
- зміна клімату;
- охорона озонового шару;
- охорона атмосферного повітря;
- поводження з відходами;
- оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, які стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття. Збереження природи в Україні має бути на європейському рівні. Стійкість природи до негативного впливу

людини вичерпується, відбуваються зміни, які негативно впливають на рівень життя і здоров'я людей.

З метою виконання міжнародних зобов'язань України та транспозиції Директив ЄС у Верховній Раді України було зареєстровано та ухвалено Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», що регулює відносини у сфері стратегічної екологічної оцінки документів державного планування та доповнює процедури розроблення і затвердження документів державного планування, в тому числі детального плану території, і частині забезпечення їх стратегічної екологічної оцінки.

Міжнародні зобов'язання України у сфері стратегічної екологічної оцінки встановлені до виконання такими міжнародними документами, як:

- Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Організація конвенція) ратифікована Законом України від 06.07.1999 № 832-XIV;

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Протокол про СЕО) ратифікований Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку детального плану території розроблений відповідно до завдань екологічного законодавства України, які спрямовані на регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.

Відносини у галузі охорони навколишнього природного середовища в Україні регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Законом України «Про атмосферне повітря», Законом України «Про відходи», Земельним Кодексом України, Водним Кодексом України, Лісовим Кодексом України, Кодексом України про надра та іншим спеціальним законодавством.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», встановлені такі основні принципи охорони навколишнього природного середовища:

- а) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;

- б) гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;

- в) запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

- г) екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища,

використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;

д) збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

е) науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

є) обов'язковість оцінки впливу на довкілля;

ж) гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища;

з) науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, у т.ч.:

м) врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

У планованих рішеннях враховуються підходи у сфері поводження з відходами, визначені національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р.

Відповідно до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, забезпечується громадське обговорення.

Дотримання зобов'язань по таким напрямкам співробітництва, як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що детальний план відповідає вимогам діючого законодавства та враховує цілі соціальної, економічної і екологічної політики, встановлених на національному та регіональному рівнях, а також пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Шляхи виконання зобов'язань у сфері охорони довкілля можливо визначити лише частково, у частині запропонування заходів, які сприяють поліпшенню екологічних характеристик стану повітря, ґрунту, підземних та поверхневих вод території та можуть бути вжиті для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впровадження проектованої діяльності на довкілля.

6.Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.01.2011 № 29, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проєкту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання палива та викидами пилу при проведенні земляних робіт і переміщенні автотранспорту в межах будмайданчику) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі.

Вторинні наслідки – пряма повна або часткова зміна елементу навколишнього середовища, яка призведе до руйнування, зміни навколишнього середовища (наприклад, забруднення природних місць проживання нанесе шкоду видам фауни, які залежать від цього середовища проживання).

Під кумулятивними впливами розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів людської діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови, і які б не виявилися в разі відсутності інших видів діяльності, крім самої планованої діяльності.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які, працюючи разом протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись згодом в одному і тому ж районі, можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або трансформації.

Для оцінювання значущості впливу на довкілля планової діяльності проаналізовані показники масштабу просторового та часового впливів, з врахуванням прогнозних змін наслідок цих впливів. Так, масштаб просторового впливу оцінено як обмежений – вплив на довкілля розповсюджується по території земельної ділянки. Часове охоплення (коротко-, середньо- та довгострокове (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за

необхідності - 50-100 років)) оцінено як довгострокове. Таким чином, значущість впливів та загальних змін в навколишньому природному середовищі оцінюється як допустима, тобто прогнозні зміни в довкіллі не перевищують природну звичайну мінливість, впливають на окремі компоненти довкілля лише на локальній території. Підсумкові результати аналізу впливів наведені нижче.

Таблиця. Оцінка величини і значимості впливів

Об'єкт впливу	Спосіб впливу, наслідки	Критерії впливу				
		Так	Ймовірно	Ні	кумулятивний ефект	можливість усунення
Геологічне середовище та ґрунти	забруднення ґрунтів		+		--	+
	порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		--		--	+
	будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			+	--	+
	поява нових екзогенно-геологічних процесів та розвиток старих			+	--	+
	зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			+	--	--
	суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+		--	--
	утворення відходів виробництва та споживання, збільшення їх кількості	+			--	+
Водне середовище	забруднення незахищених ґрунтових вод		+		--	+
	збільшення обсягів скидів у поверхневі водні об'єкти			--	--	--
	будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			--	--	--
	поява загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			--	--	--
Атмосферне повітря	викиди шкідливих забруднюючих речовин, підвищення їх концентрації у атмосфері	+			+	+
	погіршення якості атмосферного повітря		+		+	+
	поява джерел неприємних запахів		+		--	--

Соціальне середовище	шумовий вплив		+		--	--
	вібраційне забруднення, електромагнітний вплив		+		--	--
	радіаційний вплив			--	--	--
Біорізноманіття та рекреаційні зони	негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			--	--	--
	зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві		+		--	+
	порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			--	--	--
Культурна спадщина	руйнування історико-культурних пам'яток			--	--	--
Населення	погіршення стану здоров'я населення			--	--	--
Надзвичайні ситуації	пожежі, аварії, надзвичайні ситуації природного характеру тощо		+		--	+
Клімат	кліматичні зміни (довгострокові зміни погодних умов та середньої температури)		+		+	+

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

а) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;

б) гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;

в) запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

г) екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;

д) збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

е) науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

є) обов'язковість оцінки впливу на довкілля;

ж) гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

з) науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;

и) безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;

і) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

ї) вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

й) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

к) вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;

л) встановлення екологічного податку, рентної плати за спеціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, рентної плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України.

Охорона навколишнього середовища населених пунктів повинна забезпечуватись комплексом захисних заходів планувального, технологічного, санітарно-технічного і організаційного характеру з метою створення сприятливих умов проживання, праці та відпочинку населення, збереження і зміцнення здоров'я теперішнього і майбутніх поколінь.

З метою запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля під час реалізації рішень генерального плану території передбачається вживати наступні попереджувальні заходи, а саме:

у сфері охорони геологічного середовища та ґрунтів:

- забезпечення реалізації державної політики щодо використання та охорони земель, в тому числі вимог Земельного кодексу України;

- дотримання правил землевідведення та порядку використання земель, чітких меж території земельної ділянки при здійсненні планованої діяльності;

- використання в якості технологічних під'їздів до проєктуємої ділянки існуючих проїздів та автомобільних доріг. Під'їзну дорогу розраховують на двосторонній рух. При проєктуванні доріг, у тому числі тимчасових, слід враховувати проїзд по них великовантажних автомобілів загальною масою 25-30 т. Запровадження раціональної схеми і режиму руху транспорту та інших пересувних засобів і установок у межах земельної ділянки. Розміри монтажних майданчиків і радіуси поворотів автошляхів мають забезпечити маневрування спецтехніки. Забороняється пересування транспорту поза межами технологічних проїздів;

- здійснення якісного вертикального планування рельєфу проєктної території. Правильне врахування особливостей рельєфу місцевості полегшує прийняття проєктних рішень, зменшує вартість будівельних робіт, забезпечує сприятливі умови для розміщення будівель, елементів благоустрою, організації руху транспорту і пішоходів. Виправлення і зміна природного рельєфу вирішується шляхом складання проєкту вертикального планування території, відведеної для будівництва об'єкту. Завданням вертикального планування є проєктування повздовжніх ухилів території, що забезпечує організацію стоку атмосферних опадів і виведення їх до дощової каналізації і нормальні умови для руху транспорту відповідно до нормативних параметрів. Для забезпечення цієї умови передбачаються при необхідності підсіпки і зрізки ґрунту для встановлення потрібного повздовжнього ухилу;

- благоустрій території, облаштування території господарської зони твердим водонепроникливим покриттям з бордюрами, огороження;

- виконання комплексу необхідних заходів щодо захисту земель від ерозії, підтоплення, вторинного засолення, переосушення, ущільнення, псування, забруднення, засмічення відходами, заростання бур'янами, чагарниками та дрібноліссям;

- заборона здійснення технічного обслуговування, заправки й зливу паливо-мастильних матеріалів, миття автотранспортних засобів та техніки поза спеціально обладнаних місць;

- своєчасне проведення рекультивації порушених земель в обсягах, передбачених робочим проєктом. Землекористувачі повинні здійснювати зняття поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей;

- благоустрій та озеленення території земельної ділянки, використовувати ефективні сучасні технічні засоби і технології для утримання своєї території в належному стані;

- максимальне збереження існуючих зелених насаджень та облаштування додаткових зелених насаджень обмеженого використання вздовж запроєктованих проїздів;

- облаштування проїздів асфальтобетонним покриттям, тротуарів – фігурними елементами мощення.

у сфері поводження з відходами виробництва:

- дотримання вимог Закону України «Про відходи», ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99) «Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, виклад і правила внесення змін. Міждержавний стандарт», ДСТУ 3910-99 (ГОСТ 17.9.1.1-99) «Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій», ДСТУ 3911-99 (ГОСТ 17.9.0.1-99) «Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги», ДСТУ 4462.01:2005 «Охорона природи. Поводження з відходами. Терміни та визначення понять», ДСТУ 4462.0.02:2005 «Охорона природи. Комплекс стандартів у сфері поводження з відходами. Загальні вимоги», ДСТУ 4462.3.01:2006 «Охорона природи. Поводження з відходами. Порядок здійснення операцій», ДСТУ 4462.3.02:2006 «Охорона природи. Поводження з відходами. Пакування, маркування і захоронення відходів. Правила перевезення відходів. Загальні технічні та організаційні вимоги»;

- вжиття всіх практично можливих заходів для забезпечення захисту довкілля та здоров'я людини від можливого негативного впливу під час поводження з відходами;

- забезпечення повного збирання, належного зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки;

- запровадження системи сортування твердих побутових відходів та організація роздільного збору твердих побутових відходів, в тому числі небезпечних, що є в складі побутових відходів;

- здійснювати роздільне збирання та тимчасове зберігання відходів різних класів небезпеки у закритих приміщеннях на піддонах в спеціальних герметичних ємностях (бочках, контейнерах) або у надійній закритій тарі (герметичних поліетиленових мішках, пластикових пакетах, бочках тощо) у спосіб, що є безпечним для навколишнього природного середовища;

- зберігати небезпечні відходи окремо від інших видів відходів у такий спосіб, щоб небезпечні відходи не становили загрози для навколишнього природного середовища та здоров'я людини;

- організація місць тимчасового селективного накопичення відходів з урахуванням їх фізико-хімічних властивостей з дотриманням екологічних, санітарних, протипожежних вимог;

- недопущення утворення несанкціонованих та неконтрольованих сміттєзвалищ;

- місця тимчасового зберігання відходів обладнуються згідно вимог ДсанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначенням їх небезпеки для здоров'я населення»;

- встановлення пластикових або оцинкованих контейнерів для роздільного збору сміття, облаштування контейнерних майданчиків;

- урахування впровадження найкращих доступних технологій і методів управління відходами;
- захоронення твердих побутових відходів на санкціонованому полігоні твердих побутових відходів;
- передача відходів за укладеними договорами іншим споживачам, підприємствам, організаціям, що здійснюють збирання, оброблення й утилізацію відходів та мають дозвіл (ліцензію) на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, в тому числі небезпечними протягом одного року з моменту їх утворення;
- не допускати передачі небезпечних відходів суб'єктам господарювання, які не мають ліцензії на здійснення комплексу операцій з управління небезпечними відходами та дозволу на здійснення операцій з управління відходами;
- вжиття необхідних заходів для запровадження маловідходних та енергозберігаючих технологій;
- здійснення необхідних заходів з метою, запобігання утворенню та зменшенню обсягів утворення відходів, повторному використанню відходів, впровадженню найкращих доступних технологій і методів управління відходами в процесі будівництва, під час виготовлення продукції;
- впровадження заходів, що сприяють повторному використанню відходів;
- забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки;
- здійснення контролю за використанням відходів з урахуванням їх ресурсної цінності та вимог безпеки для здоров'я людей і навколишнього природного середовища.

у сфері охорони водного середовища:

- дотримання вимог Водного кодексу України;
- запобігання забрудненню підземних вод;
- забезпечення обліку використання вод;
- розроблення і впровадження раціональних норми водоспоживання, технологій водопідготовки та очищення;
- будівництво споруд з очистки господарсько-побутових стоків, виробничих стоків. Для очищення господарсько-побутових стічних вод передбачається будівництво локальних очисних споруд. Остаточні рішення щодо способу очищення стоків та вибір установок для очищення пропонується уточнювати на подальших стадіях проєктування;
- утримання територій земельної ділянки в належному санітарному стані, будівель та інженерних споруд підприємства в належному технічному стані;
- забороняється скидати дощові стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя тощо). Відведення стоку забезпечувати шляхом

комплексного вирішення питань організації рельєфу і влаштування відкритої або закритої системи водовідведення;

- уловлення поверхневого стоку (70 % від річного притоку дощових вод) з господарської території у секційний контроль-регулюючий ставок для поверхневого стоку з водонепроникливим покриттям;

- обладнання системи відводу дощових й талих вод з території спеціальні фільтраційними пристроями для видалення із поверхневих стічних вод завислих речовин та часток нафтопродуктів шляхом фільтрації та відстоювання – нафтовловлювачі (затримують домішки нафтопродуктів) поєднані із пісковловлювачами (фільтрація твердих часток та піску);

- загальний забруднений виробничий стік піддають відстоюванню протягом 3-4 годин у відстійнику очищаючи від осаду за допомогою пісковловлювача, з видаленням плаваючих нафтопродуктів за допомогою нафтовловлювача, флотатору

- очищення господарсько-побутових, виробничих й забруднених дощових (перші 20 хвилин дощу) стічних на локальних очисних спорудах біологічного типу очищення, що будуть розміщені на території земельної ділянки. Планується встановлення очисних споруд типу Біотал для глибокої біологічної очистки або його аналогів. За висновком державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 24.09.2014 року № 05.03.02-04/59006 об'єкт експертизи відповідає встановленим медичним показникам/критеріям безпеки. Розмір санітарно-захисної зони від установок продуктивністю 1,5-25 м³/добу становить 5 м, 26-200 м³/добу – 25 м, 201-500 м³/добу – 35 м. При цьому установка має бути герметичною, заглибленою чи напівзаглибленою типу або розташовуватися в закритому приміщенні. Потужність очисних споруд буде визначена на наступних етапах проектування.

Осад та зневоднений надлишковий мул, що утворюються під час роботи установки Біотал має зберігатися у герметичних ємностях установки або у окремо розташованих ємностях та періодично (по мірі накопичення) вивозитися для подальшої утилізації за договором зі спеціалізованим підприємством. Очищені стічні води після їх знезараження слід спрямовувати на виробничі потреби (наповнення пожежних резервуарів, пилеподавлення, полив зелених насаджень тощо) або скидати до існуючої каналізаційної мережі населеного пункту згідно з Договором;

- не допускати винесення через дощові стоки сміття, сировини та відходів будівництва;

- забезпечення зберігання та видалення відходів у санкціонованих місцях чи об'єктах та здійснювати контроль за станом місць чи об'єктів розміщення відходів;

- здійснення якісного вертикального планування рельєфу проектною територією. Правильне врахування особливостей рельєфу місцевості полегшує прийняття проектних рішень, зменшує вартість будівельних робіт, забезпечує сприятливі умови для розміщення будівель, елементів благоустрою, організації руху транспорту і пішоходів. Виправлення і зміна природного

рельєфу вирішується шляхом складання проєкту вертикального планування території, відведеної для будівництва об'єкту. Завданням вертикального планування є проєктування повздовжніх ухилів території, що забезпечує організацію стоку атмосферних опадів і виведення їх до дощової каналізації і нормальні умови для руху транспорту відповідно до нормативних параметрів. Для забезпечення цієї умови передбачаються при необхідності підсіпки і зрізки ґрунту для встановлення потрібного повздовжнього ухилу; - організація систем централізованого відведення поверхневого стоку з урахуванням будівництва сучасних, ефективних очисних споруд та організованим скидом, відповідно до вимог ст. 70 Водного Кодексу України;

- заправка автотранспорту паливно-мастильними матеріалами лише в спеціально обладнаних місцях;

- заборона здійснення технічного обслуговування, заправки й зливу паливо-мастильних матеріалів, миття автотранспортних засобів та техніки поза спеціально обладнаних місць.

у сфері охорони атмосферного повітря:

- здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря, дозволами на викиди забруднюючих речовин тощо;

- вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і впливу фізичних факторів;

- забезпечення дотримання допустимих нормативів гранично допустимих концентрацій викидів забруднюючих речовин у повітрі робочої зони житлової забудови відповідно вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для зменшення рівнів впливу фізичних факторів;

- здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вести їх постійний облік;

- використовувати метрологічно атестовані методики виконання вимірювань і повірені засоби вимірювальної техніки для визначення параметрів газопилового потоку і концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та викидах стаціонарних і пересувних джерел;

- забезпечувати здійснення інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел викидів;

- заходи по охороні атмосферного повітря повинні забезпечувати дотримання ГДК (або ОБРВ) забруднюючих речовин у повітрі сельбищних територій і 0,8 ГДК у місцях масового відпочинку населення з урахуванням комбінованої дії речовин або

продуктів їх трансформації в атмосфері відповідно до переліку ГДК, затвердженого у встановленому порядку;

- забороняються викиди в атмосферу шкідливих речовин, на які не встановлені гігієнічні нормативи (ГДК або ОБРВ);

- на зовнішній межі санітарно-захисної зони, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (ГДК, ГДР);

- оснащення джерел викидів ефективним пилогазоочисним обладнанням, підвищення рівню технічного стану та експлуатації діючого обладнання. Пилогазоочисне обладнання встановлюється на вибір: рукавні фільтри (сухий метод очищення) або комбіновані методи: сухий (циклони) та мокрий (скруббер "Вентурі"). Спосіб очищення обирається при складанні робочого проекту;

- герметизація ємностей та засобів механізації для транспортування цементу порошку;

- доцільним є застосування сучасного обладнання, що веде до зниження енергозатрат та зменшення викидів забруднюючих речовин;

- перенесення джерел шкідливого впливу в глибину виробничих майданчиків;

- заздалегідь розробляти спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря;

- регулювати викиди шкідливих речовин в атмосферу з урахуванням прогнозу несприятливих метеорологічних умов.

у сфері захисту від шуму, вібрації, електромагнітного випромінювання:

- впровадження сучасних малошумних машин і механізмів;

- шумоглушіння і амортизація вібрації;

- здійснювати якісний монтаж обладнання;

- обмеження користування механізмами і пристроями, що виробляють вібрацію і сильний шум тільки денною зміною;

- запровадження раціональної схеми і режиму руху транспорту та інших пересувних засобів і установок;

- дотримання допустимих рівнів шуму на межі найближчої житлової забудови вдень та вночі відповідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

у сфері захисту об'єктів природно-заповідного фонду, біорізноманіття та об'єктів історико-культурної спадщини:

- дотримання вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Червону книгу України», «Про природно-

заповідний світ України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», та інших нормативно-правових актів;

- максимальне збереження існуючих зелених насаджень;
- недопущення складування ґрунту, відходів та матеріалів поза межами проєктуємої земельної ділянки без відповідного дозволу;
- недопущення порушення рослинного покриву та вирубування дерев, в тому числі дуплястих, поза межами проєктуємої земельної ділянки;
- дотримання вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини».

у сфері захисту та поліпшення здоров'я населення:

- дотримання вимог чинного законодавства щодо охорони та збереження навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення;

- дотримання допустимих рівнів шуму на межі найближчої житлової забудови вдень та вночі відповідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

- забезпечення дотримання допустимих нормативів гранично допустимих концентрацій викидів забруднюючих речовин у атмосферному повітрі відповідно вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- заходи по охороні атмосферного повітря повинні забезпечувати дотримання ГДК (або ОБРВ) забруднюючих речовин у повітрі сельбищних територій і 0,8 ГДК у місцях масового відпочинку населення з урахуванням комбінованої дії речовин або продуктів їх трансформації в атмосфері відповідно до переліку ГДК, затвердженого у встановленому порядку;

- передача відходів за укладеними договорами іншим споживачам, підприємствам, організаціям, що здійснюють збирання, оброблення й утилізацію відходів та мають дозвіл (ліцензію) на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, в тому числі небезпечними протягом одного року з моменту їх утворення;

- дотримання санітарно-захисної зони у 100 м відповідно Додатку № 4 «Санітарна класифікація підприємств, виробництв та споруд і розміри санітарно-захисних зон для них» до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 № 173.

у сфері попередження та захисту від надзвичайних ситуацій:

- усі об'єкти мають бути запроектовані та побудовані з урахуванням навантажень від впливу факторів довкілля;

- дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до

Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні;

- розробити спеціальні заходи щодо охорони природних об'єктів та здоров'я людей на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру;

- вживання заходів для ліквідації причин і наслідків забруднення, що можливі внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру на території земельної ділянки.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

У процесі планування розглядалася Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування або відмова від об'єкта на даній земельній ділянці. При цьому ефективність використання землі не буде підвищено.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася шляхом збору, аналізу та узагальнення літературних джерел, у тому числі довідково-аналітичних матеріалів, результатів наукових вишукувань за темою об'єкту планування, власних досліджень. Основним критерієм під час СЕО детального плану території є його відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Використано методи аналізу, порівняння, синтезу, абстрагування, узагальнення, проведено аналіз контексту стратегічного планування. При підготовці звіту використано системний підхід, який полягає в дослідженні об'єкта як цілісної множини елементів в сукупності відношень і зв'язків між ними, тобто розгляд об'єкта як модель системи. Проаналізовано на регіональному та місцевому рівнях природні умови території, де буде планова діяльність, надано характеристику стану довкілля, визначено основні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, запропоновано заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування та ін. Проаналізовано слабкі та сильні сторони проекту містобудівної документації з точки зору охорони навколишнього природного середовища.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та

Центральної Азії. Вибрані належним чином показники можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища PC-T-C-B-P (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування. Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії. У даному детальному плані території розглянуто такі екологічні показники стану навколишнього природного середовища: А. Забруднення атмосферного повітря; С. Водні ресурси; D. Біорізноманіття та ліси; Е. Земельні ресурси та ґрунти; Н. Транспорт; І. Відходи.

При проведенні стратегічної екологічної оцінки використані сучасні методи і методики аналізу, визначено перелік можливих впливів планової діяльності на стан довкілля, в тому числі на здоров'я населення, розглянуто альтернативні варіанти, проаналізовані та узагальнені дані щодо сучасного та можливого станів досліджуваної території відповідно характеру та специфіки запланованої діяльності. Розроблені заходи та рекомендації із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків планової діяльності.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку розроблено відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» з урахуванням вимог ДСТУ-Н Б Б.1.110:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівної документації. Склад та вимоги», Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології і природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, із змінами, внесеними наказом Мінприроди від 23.12.2018 № 465.

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється у складі проекту містобудівної документації, одночасно є звітом про стратегічну екологічну оцінку, який має відповідати вимогам Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Зміст звіту про стратегічну екологічну оцінку відповідає ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Основною проблемою здійснення стратегічної екологічної оцінки є відсутність чи обмежений доступ до розрізнених даних на рівні населеного пункту з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я, соціальна сфера, промисловість, зелені зони) із-за розділених між собою загальнонаціональної і районної систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля і здоров'я. Наявні інституційні та організаційні

труднощі, які обумовлюють необхідної координації між відповідними органами управління та в середині їх структури, недостатня звітність з проведення процесу екологічної оцінки.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Система моніторингу довкілля – це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Організація моніторингу вимагає визначення того, хто повинен здійснювати моніторинг, хто повинен забезпечувати доступ до результатів, що має бути предметом моніторингу, яка інформація повинна оприлюднюватися (безпосередні дані вимірювань або результати їх аналізу), де слід здійснювати моніторинг, з якою періодичністю й протягом якого часу, коли слід оприлюднити результати, які методи моніторингу та поширення інформації слід використовувати. Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей стратегічної екологічної оцінки.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Один раз на рік оприлюднюються результати моніторингу на офіційному веб-сайті Замовника у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг включає, але не обмежується такими етапами: вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів; встановлення ключових параметрів моніторингу; візуальний огляд; регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження; опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності; аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на довкілля; перегляд не менше одного разу на рік програми моніторингу та її коригування у разі необхідності.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, повинен здійснюватися відповідно до порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України (за станом на 01.10.2019 не затверджено).

Загальною метою моніторингу даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів на довкілля успішно втілюються та є достатньо ефективними.

На етапі визначення сфери охоплення стратегічної екологічної оцінки та підготовки звіту були зібрані і проаналізовані доступні дані про стан довкілля та здоров'я населення. На основі проведених консультацій з відповідними заінтересованими сторонами і громадськістю визначений перелік індикаторів для моніторингу впливів реалізації документа державного планування.

Для спостереження за здійсненням заходів детального плану та оцінки їх виконання обрані наступні ключові показники:

Таблиця. Ключові показники моніторингу

Індикатор	Параметри	Періодичність
Утворення небезпечних відходів виробництва і споживання (I, II, III класи небезпеки) на муніципальному рівні	Загальний обсяг утворення, т/рік; обсяг утворення за класами небезпеки; умови тимчасового зберігання та передачі іншим власникам	здійснення первинного обліку відходів відповідно типової форми первинної облікової документації № 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари» щоквартально відповідно Закону України «Про відходи», ДСТУ 4462.3.01:2006 «Охорона природи. Поводження з відходами. Порядок здійснення операцій», ДСТУ 3910-99, ДСТУ 3911-99 (за даними звітів державних комунальних підприємств)
Утворення малонебезпечних відходів виробництва і споживання (IV клас небезпеки)	Загальний обсяг утворення, т/рік; умови тимчасового зберігання та передачі іншим власникам; % вторинної сировини при сортуванні ТПВ	здійснення первинного обліку відходів відповідно типової форми первинної облікової документації № 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари» щоквартально відповідно Закону України «Про відходи», ДСТУ 4462.3.01:2006 «Охорона природи. Поводження з відходами. Порядок здійснення операцій», ДСТУ 3910-99, ДСТУ 3911-99 (за даними звітів державних комунальних підприємств)
Вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі середньодобовий	Вміст речовини у вигляді суспендованих твердих частинок,	1 р/квартал згідно «ГДК шкідливих речовин у робочій зоні» № 4617-88, методичних

	діоксиду азоту, сірки діоксиду, оксиду вуглецю	вказівок «Контроль вмісту шкідливих речовин повітря робочої зони» від 29.09.1985 р. № 3936 та до п.4.2.5 ГОСТ 12.1.005-88 «ССБТ. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони» спеціалізованою лабораторією (за даними звітів державних комунальних підприємств)

Програма моніторингу забезпечує зворотний зв'язок з дійсним екологічним станом та впливом на довкілля порівняно з тим, що був запланований на стадії аналізу. Це дозволяє визначити необхідність змін в умовах реалізації проєкту з метою подолання неприпустимого впливу чи негативних змін.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Територіально земельна ділянка розташована на значній відстані від межі сусідніх держав. Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, проєктом детального плану не передбачаються.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Стратегічна екологічна оцінка містобудівної документації впроваджується для всебічного аналізу можливого впливу планованої діяльності на довкілля та запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі детального планування.

Основним об'єктом дослідження, що проходить процедуру стратегічної екологічної оцінки є детальний план території земельної ділянки орієнтовною площею 2,0000 га, розташованої за межами населених пунктів, в межах території Олександрівської селищної ради Вознесенського району Миколаївської області, для розміщення виробничої бази для будівництва та обслуговування автомобільних доріг загального користування. Земельна ділянка за цільовим призначенням відноситься до земель для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості, яка в наступному планується використовуватись для розміщення бетонно-змішувального вузла.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки було проведено оцінку наслідків реалізації детального плану на навколишнє природне середовище, у тому числі для здоров'я населення та зобов'язань у сфері охорони довкілля і заходів, що передбачається вжити для запобігання,

зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також заходів щодо моніторингу цих наслідків. На основі статистичної інформації, адміністративних даних, результатів досліджень було охарактеризовано поточний стан довкілля в районі розташування земельної ділянки, стан довкілля та умови життєдіяльності населення на територіях, що ймовірно зазнають впливу внаслідок виконання документа державного планування.

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному звіті передбачено виконати ряд заходів щодо охорони атмосферного повітря, водного та ґрунтового середовищ. Запропоновано комплекс заходів, передбачених для здійснення моніторингу та покращення стану довкілля у тому числі здоров'я населення. Транскордонних наслідків виконання детального плану для природо-заповідних територій не очікується.

Ризик виникнення аварійних навантажень буде зводитися до мінімуму шляхом своєчасних профілактичних заходів, контролю за дотриманням правил пожежної безпеки, охорони праці та техніки безпеки. Ризик активної і масштабної зміни мікрокліматичних умов буде мінімальним.

Залишкові впливи на навколишнє середовище в цілому будуть перебувати в межах, що регламентуються вимогами чинного природоохоронного законодавства України.

З огляду на проведений прогнозуємий аналіз ймовірних наслідків реалізації детального плану, можна стверджувати, що в цілому його реалізація за умови дотримання екологічних вимог, не здійснюватиме значного антропогенного навантаження на довкілля.